

**Gemeente
Amsterdam**

Versie
Januari 2019

Gaasperdam en Driemond

Gebiedsplan 2019

Gebiedsplan 2019 Gaasperdam en Driemond

In dit gebiedsplan leest u wat de belangrijkste onderwerpen zijn in Gaasperdam en Driemond en wat de gemeente samen met bewoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties in 2019 gaat doen.

Inhoud

Prioriteit 1: In 2022 zijn de ontwikkelkansen van de jeugd verbeterd	11
Doelstelling 1.1: In 2022 gebruikt 10 % van de jeugd (4-18 jaar) voorzieningen die gericht zijn op het vergroten van hun weerbaarheid	11
Doelstelling 1.2: In 2022 zijn de percentages voor voortgezet onderwijs-adviezen met 8% gestegen met als doel in 2028 op het stedelijk gemiddelde te zitten	13
Doelstelling 1.3: In 2022 gebruiken veel jeugdigen (0-32 jaar) voorzieningen voor talentontwikkeling, met speciale aandacht voor kinderen uit minimagezinnen	14
Doelstelling 1.4: In 2022 is het aantal jongeren in de Top600/400 met 5% verlaagd, is het aantal jongeren in detentie met 5 % afgenomen en zakt het percentage jeugdige verdachten verder naar het stedelijke gemiddelde.	16
Prioriteit 2: in 2022 is de armoede verminderd	18
Doelstelling 2.1: In 2022 is het aantal werklozen in Holendrecht West, Reigersbos en Gein verminderd met 4%	19
Doelstelling 2.2: In 2022 is het aantal werkende minima in Zuidoost gezakt met 17%.	21
Doelstelling 2.3: Stimuleren lokaal ondernemerschap om de economische zelfstandigheid van ondernemers en zzp'ers te vergroten.	22
Doelstelling 2.4: In 2022 gebruikt 20% van de jeugd (6-18 jr) voorzieningen die erop gericht zijn om de effecten van armoede op kinderen te verminderen	22
Prioriteit 3: In 2022 is het woonklimaat verbeterd	24
Doelstelling 3.1: Investerings in de openbare ruimte. We letten op schoon, heel, bereikbaarheid en verkeersveilig.	24
Doelstelling 3.2: Een gastvrij Gaasperdam en Driemond voor iedereen.	26
Doelstelling 3.3: Versterken van de buurteconomie en de sociale verwevenheid van ondernemers in hun buurt.	28
Doelstelling 3.4: In 2022 is de buurttevredenheid in Holendrecht en Reigersbos gelijk aan het stedelijke gemiddelde.	29
Prioriteit 4: In 2022 is de fysieke en mentale gezondheid van bewoners verbeterd	31
Doelstelling 4.1: In 2022 wijkt het percentage kinderen met een gezond gewicht niet meer dan 5% af van het stedelijk gemiddelde.	31

Doelstelling 4.3: In 2022 hebben meer mensen een goede mentale gezondheid en wijkt het percentage bewoners dat zeer ernstig eenzaam is, niet meer dan 3% af van het stedelijk gemiddelde.	33
Doelstelling 4.4: In 2022 neemt het percentage kinderen (5-18 jaar) dat structureel sport en beweegt, al dan niet in clubverband, toe met 5%.	34
Prioriteit 5: In 2022 is er meer bewonersparticipatie en sociale cohesie	36
Doelstelling 5.1: In 2020 is het aantal bezoekers aan buurthuis en buurtwerkkamer met 15% gestegen en is het aantal unieke bewoners, dat deelneemt aan bewonersbijeenkomsten, toegenomen met 25 % (nulmeting in 2018).	36
Doelstelling 5.2: Stimuleren van eigen kracht van bewoners en andere stakeholders. Als verbinder en partner sluiten we aan bij burgerinitiatieven om de vitaliteit van de samenleving te versterken. In 2022 ligt de inzet voor de buurt of stad boven het gemiddelde (28% versus 24%).	37
Doelstelling 5.3: Bewoners zijn betrokken bij en oefenen invloed uit op de planvorming bij overheidsvraagstukken en projecten.	38
Doelstelling 5.4: We spannen ons extra in voor democratisering voor iedereen.	39
Prioriteit 6: In 2022 is de omgeving duurzamer en is er meer oog voor (eigen) cultuur	41
Doelstelling 6.1: De overheid geeft het goede voorbeeld en zoekt samen met bewoners en partners actief naar manieren om de omgeving te verduurzamen.	41
Doelstelling 6.2: In 2022 is er meer interesse in de eigen en elkaars cultuur. Dan is het huidige creatieve - en kunst- en cultuuraanbod verbreed en vernieuwd en verrijkt het ons 'samen leven'.	42
MEERJARENPROGRAMMERING 2019-2022 Gaasperdam en Driemond .... Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.	

Met dank aan bewoners(groepen), ondernemers en maatschappelijke partners die hebben meegewerkt aan de totstandkoming van het gebiedsplan 2019.

Inleiding

Voor u ligt het gebiedsplan 2019 van Gaasperdam en Driemond. Het gebiedsplan beschrijft de jaarlijkse uitvoering van de gebiedsagenda 2019-2022. Met de gebiedsagenda signaleren de stadsdelen wat er buiten speelt en leeft: we laten zien wat de belangrijkste ontwikkelingen, opgaven en kansen in het gebied zijn. Die vertalen we naar prioriteiten en doelstellingen. Dat gebeurt op basis van de gebiedsanalyse, het coalitieakkoord en participatie met bewoners en andere betrokken partijen. Dit gebiedsplan is een uitwerking van de activiteiten die nodig zijn om de opgaven zoals omschreven in de gebiedsagenda 2019 te kunnen uitvoeren. Het gebiedsplan laat zien wat we in dat jaar gezamenlijk willen bereiken. De activiteiten van het gebiedsplan gaan over de inzet op 'meer, minder of anders'. Die inzet bestaat naast de reguliere inzet van bijvoorbeeld basisvoorzieningen van de gemeente Amsterdam.

Uiteraard blijven we alle actuele ontwikkelingen in deze periode nauwgezet volgen. Dit betekent dat we kunnen bijsturen door activiteiten toe te voegen, aan te passen of te stoppen als ze niet haalbaar blijken. Daarmee is dit een dynamisch gebiedsplan dat het stadsdeel, bewoners, ondernemers en andere stakeholders in staat stelt om samen te werken ten behoeve van de ontwikkeling van het gebied.

Kenmerken en ontwikkelingen

Gaasperdam is een wijk uit de jaren '70 die bestaat uit vier buurten met ieder een eigen karakter. In Driemond dragen het dorps karakter en de relatief geïsoleerde ligging bij aan de relatief grote sociale samenhang. De tevredenheid met de buurt is in Gaasperdam en Driemond vergelijkbaar met het gemiddelde van de stad Amsterdam. Bewoners waarderen het groene karakter maar hun sociaaleconomische positie is minder gunstig dan gemiddeld in Amsterdam, al is die wel beter dan in andere gebieden van Zuidoost. In Gaasperdam ligt de sociaaleconomische positie van bewoners in Reigersbos en Holendrecht onder het Amsterdams gemiddelde waardoor de leefbaarheid in de hele wijk onder druk staat. Reigersbos en Holendrecht zijn aangewezen als ontwikkelbuurten voor de stedelijke vernieuwing nieuwe stijl. We willen de leefbaarheid vergroten door samen met de bewoners te kijken naar de kansen die stedelijke doorontwikkeling kan bieden voor Gaasperdam. Daarvoor gaan we (nog) beter in gesprek met de bewoners om te komen tot gedragen ideeën en plannen. Zo betrekken we de buurt bij de opwaardering van de Gaasperplas en de nieuwbouw van een school inclusief nieuwbouwwoningen.

De geregistreerde werkloosheid bleef onverminderd hoog. In Gaasperdam en Driemond moeten relatief veel mensen rondkomen van een minimuminkomen. Veel van de 1.200 zzp'ers die er wonen, leven op of onder het bestaansminimum. In Gaasperdam en Driemond is 30% van de inwoners 55-plus.

De veiligheidsindexcijfers van Gaasperdam en Driemond zijn gemiddeld voor Amsterdam. Wel zijn er relatief veel vernielingen en winkeldiefstallen en voelen mensen zich vaker onveilig dan gemiddeld. Het cijfer voor onveilig voelen en het vermijdingscijfer zijn gestegen. Vooral in de ontwikkelbuurt Reigersbos voelt men zich onveiliger en mijden bewoners bepaalde plekken. De overlastindex is over het algemeen stabiel, maar het cijfer voor verloedering is gestegen. In Holendrecht en Reigersbos is iets meer criminaliteit dan in de andere buurten. Bewoners uit deze wijken voelen zich ook vaker onveilig. In Driemond zijn bewoners zeer positief over de leefbaarheid.

Totstandkoming van dit gebiedsplan

Als bewoner, ondernemer of (maatschappelijke) organisatie weet u goed wat er leeft in uw straat of buurt. En u wilt misschien best veel zelf doen om de stad te verbeteren. De gemeente Amsterdam speelt daar graag op in: samen doen wat de stad nodig heeft. Dat noemen we gebiedsgericht werken. Door goed naar elkaar te luisteren en door samen te werken. Eerst onderzoeken we wat er nodig is in een gebied. Daarna kijken we wie wil en kan meewerken aan de aanpak.

Daarom maken we ieder jaar per gebied een gebiedsplan waarbij 'de diepte' van de gebiedsagenda wordt gezocht. Wat leeft er onder de inwoners en ondernemers van Zuidoost? En welke richting moeten we op met de gebiedsagenda die eens in de vier jaar gemaakt wordt? In het gebiedsplan gaat het over: wat moet meer, minder of anders? Het gebiedsteam van Gaasperdam en Driemond onderhoudt gedurende het jaar intensief contact met bewoners, ondernemers en formele en informele organisaties om maatwerk te kunnen leveren bij het opstellen en uitvoeren van het gebiedsplan.

Het gebiedsplan wordt vastgesteld door het Gemeentecollege. Het is een officieel document waarmee de gebiedsteams van Zuidoost en andere ambtenaren werken in 2019. Dit gebiedsplan maken we samen met onze partners én de inwoners en ondernemers van Gaasperdam en Driemond. Het gebiedsteam werkt voortdurend aan het opzetten en onderhouden van netwerken. Het team signaleert wat er speelt, agendeert dit, legt verbindingen en jaagt waar nodig zaken aan om de maatschappelijke doelen (de prioriteiten uit dit gebiedsplan) te behalen. De input voor het gebiedsplan komt vooral uit het veld. Ook heeft de inhoud betrekking op afspraken in het coalitieakkoord van het College, evenals op de wensen van het dagelijks bestuur van het stadsdeel en de leden van de stadsdeelcommissie. Alles is onderbouwd met data verzameld door onder meer de afdeling Onderzoek Informatie en Statistiek van de gemeente Amsterdam.

Grootschalige participatietrajecten

Voor dit gebiedsplan was er in 2018 een creatief participatietraject waarin gedurende zeven maanden achter elkaar verschillende activiteiten zijn uitgevoerd. Ons doel was om zoveel mogelijk inwoners en ondernemers van Zuidoost te spreken, de opgehaalde informatie te visualiseren en de mensen (en anderen) die gesproken zijn, snel terug te geven wat er is opgehaald is. Want het gebiedsplan is van ons allemaal en iedereen moet zich erin herkennen.

Interviews

In het voorjaar van 2018 gingen de gebiedsteams van Zuidoost samen met stadsdeelambtenaren en verschillende partners de straat op. Ze interviewden ruim 800 inwoners en ondernemers van Zuidoost. Ons doel was om te ontdekken wat inwoners en ondernemers van Zuidoost nu echt vinden van de omgeving waar ze wonen en werken. Wat vinden zij mooi en waar maken zij zich zorgen over? De interviews duurden gemiddeld een halfuur en waren zo opgebouwd dat de interviewer de diepte in kon gaan. Een aangename uitkomst is dat alle geïnterviewden zonder enige uitzondering trots zijn op Zuidoost als mooie plek om te wonen, te leven en te werken. Uiteraard is er meer kennis opgehaald tijdens de interviews.

Wandelingen

Naast de interviews organiseerden we in heel Zuidoost ongeveer vijftien wandelingen met bewoners, ondernemers, professionals uit de buurt en met commissieleden. De deelnemers hebben de wandeling gezamenlijk uitgestippeld langs voor hun mooie plekken.

Tijdens de wandelingen maakten ze daar foto's van en vertelden zij waarom ze juist deze plekken mooi vinden. Zo kregen we ook inzicht in wat men niet zo mooi vindt en wat anders zou moeten of mogen. Er kwamen punten over de inrichting van de openbare ruimte naar voren komen, maar er zijn ook veel sociale onderwerpen opgehaald.

Pop-up-week

De informatie die tijdens de interviews en wandelingen is opgehaald, is eerst verwerkt in illustraties. Om te toetsen of we de juiste punten hebben opgenomen zijn de gebiedsteams met de eerder genoemde collega's en professionals een week lang elke dag de straat opgegaan om mensen de getekende conceptversies van de gebiedsagenda's te laten zien: de pop up week. Op verschillende plekken op straat zoals markten, pleinen en buurthuizen en andere ontmoetingsplaatsen in Zuidoost doken de gebiedsteams op om in gesprek te gaan met voorbijgangers, maar ook met de mensen die zij al eerder hadden gesproken en die speciaal uitgenodigd waren. Tijdens deze 'toets' hebben we zaken aangescherpt, aangevuld en zijn er nieuwe punten toegevoegd.

Ontwerpsessies (co-creatie)

Na deze pop-ups hebben we thematisch ontwerpsessies georganiseerd. Hierin onderzochten we met verschillende betrokkenen (bewoners, ondernemers, partners, collega-ambtenaren) een deel van de prioriteiten en doelstellingen. Deze ontwerpsessies moesten meer inzicht geven in de behoeften, wensen en ideeën zodat we die konden uitwerken in concrete activiteiten. Niet alle activiteiten konden in verband met de haalbaarheid in dit gebiedsplan opgenomen worden.

Reguliere participatiemomenten

In dit creatieve traject hebben we veel bewoners gesproken met wie we niet eerder in contact zijn geweest. Uiteraard spraken we gedurende het jaar ook met actieve bewoners en sleutelfiguren met wie we al langer in contact staan en waar we mee samen werken. Dat contact verloopt via reguliere overleggen, denk aan de bewonersplatforms, bewonersgroepen of via een buurtschouw, buurtbijeenkomst, inspraakavond of een ontwerpsessie voor een plan. De input die we op deze momenten hebben verkregen, is ook verwerkt in dit plan.

Om het gesprek met ondernemers in winkelcentra en op markten goed te kunnen voeren en om belanghebbenden goed te kunnen laten participeren, hebben we winkelcentrumcommissies (WCC) voor elke markt en winkelcentrum opgericht. Hierin zijn kooplieden, winkeliers/ondernemers en bewoners vertegenwoordigd. Zij bespraken hun ideeën over hoe de markten en de naburige winkelcentra zich moeten ontwikkelen. In de overleggen van de WCC kwamen uiteenlopende onderwerpen aan bod gericht op verbeteringen van het gebied, de winkels en de markt. Dit gebeurde ook in de overleggen met de diverse winkeliersverenigingen in Zuidoost en het ZZP-platform Zuidoost. Over kunst en cultuur zijn er gesprekken geweest met stakeholders, culturele organisaties en kunstenaars. Zij hebben via pitches bijgedragen aan het formuleren van de opgave.

Slotexpo

Alle opgehaalde informatie (foto's, uitspraken, uitgeschreven interviews, resultaten van de wandelingen, de getekende gebiedsplannen) is gepresenteerd in een slotbijeenkomst in november: de slotexpo. Daar was iedereen aanwezig die heeft meegewerkt en meegedaan aan dit participatietraject, ook bewoners en belangstellenden die niet in dit traject betrokken waren maar wel op andere manieren betrokken zijn. Een mix dus van professionals, ambtenaren, politici en inwoners en ondernemers uit Zuidoost.

En dan?

De getekende plannen hebben we omgezet in tekst. Ook hebben we bij de gemeentelijke directies geïnventariseerd wat er meer, minder of anders moet in Gaasperdam en Driemond (inclusief financiële dekking) om uit te voeren wat er meer, minder of anders moet in een gebied.

Tegelijkertijd stemden de ambtenaren de ontwikkelingen af met bewoners en ondernemers die betrokken waren bij de co-creaties om de ideeën die daar zijn ontworpen een plek te geven in het gebiedsplan. Tot slot is een bestuurlijk proces op gang gebracht gevolgd door de uiteindelijke vaststelling van de gebiedsplannen door de gemeenteraad. Zo'n proces kost gewoon tijd.

Basisvoorzieningen

Natuurlijk doen we meer dan wat er in het gebiedsplan is opgenomen. In alle gebieden zijn basisvoorzieningen, dicht in de buurt en voor alle bewoners vrij toegankelijk. Basisvoorzieningen zijn al die activiteiten die bijdragen aan het versterken en stimuleren van de zelf- en samenredzaamheid en het meedoen van Amsterdammers. De basisvoorzieningen richten zich op een aantal domeinen: gezondheid, het versterken van de pedagogisch dragende samenleving¹, vrijwillige inzet en informele netwerken, activering, participatie, sociale accommodaties, mantelzorgondersteuning en basis maatschappelijke dienstverlening. Daarnaast gebeurt er veel op het gebied van sportstimulering, diversiteit en kunst en cultuur. Deze activiteiten zijn belangrijk als aanvulling op de basisvoorzieningen en worden ook in combinatie vaak ingezet bij het aanpakken van gebiedsgerichte vraagstukken.

Een sterk dragende samenleving met veel actieve mensen en organisaties levert een belangrijke bijdrage aan de ambities uit het coalitieakkoord 'Een nieuwe lente een nieuw geluid'. De afgelopen jaren hebben we onderzocht hoe we de basisvoorzieningen gebiedsgericht in kunnen zetten. Daarbij zijn een goede afstemming en samenwerking erg belangrijk. Momenteel worden de basisvoorzieningen doorontwikkeld tot een sociale basis voor alle Amsterdammers: jong en oud, kwetsbaar en kansrijk. Het vertrekpunt daarbij is de kracht en de capaciteit van individuele mensen en wat ze elkaar te bieden hebben. Waar dit niet vanzelf tot stand komt, is ondersteuning nodig. Een stevige sociale basis draagt eraan bij dat alle Amsterdammers kansen krijgen voor kwaliteit van leven. Voor de periode 2020-2024 komt er een nieuw stedelijk kader basisvoorzieningen met een tweejaarlijks uitvoeringsprogramma waarin specifieke speerpunten worden opgenomen.

Inzet bewoners

Veel activiteiten in Gaasperdam en Driemond worden georganiseerd vanuit de buurtwerkkamers en de buurthuizen. In buurten als Nellestein en Reigersbos is er een gebrek aan ontmoetingsruimtes voor bewoners dus daar gaan we de komende jaren extra aandacht aan besteden. Het doel is dat bewoners van hieruit worden geholpen om maatschappelijk actief te zijn. Het opbouwwerk, VENZO, BOOT, kleine lokale organisaties, sleutelfiguren, de buurtwerkkamers en de buurthuizen zijn erg belangrijk bij het ondersteunen van bewoners(groepen). Die ondersteuning helpt bij het concreet maken en uitvoeren van bewonersinitiatieven en stimuleert daarmee de vrijwillige inzet van bewoners. Zo heeft VENZO een vacaturebank en spreekuren voor mensen die vrijwilligerswerk willen doen. VENZO ondersteunt vrijwilligersorganisaties zodat die effectiever en efficiënter hun werk kunnen doen. Humanitas (financiële administratie, taal) en de

---

¹ In een goed functionerende pedagogisch dragende samenleving zijn burgers bereid om in de eigen sociale netwerken en in het publieke domein de verantwoordelijkheid te delen voor het opgroeien en opvoeden van kinderen. Met andere woorden: er is een koppeling tussen school, het plein en thuis.

Regenboog Groep (chronische psychiatrische problematiek) bieden op diverse thema's ondersteuning aan individuele vrijwilligers en maatjes. Al dit aanbod is er ook voor de bewoners van Gaasperdam en Driemond.

Mantelzorg

We richten ons in dit gebied op samenwerking met de buurtwerkkamers als het gaat om de Dag van de Mantelzorg. Verder worden er in Gaasperdam en Driemond meer gebiedsgerichte activiteiten opgezet om mantelzorgers te bereiken en ligt de nadruk op het in kaart brengen van de behoeftes van mantelzorgers. Via de basisvoorziening maatschappelijke dienstverlening, die in dit gebied uitgevoerd wordt door MADI, voeren we een integrale aanpak uit om de situatie van bewoners te verbeteren. Onder andere met betrekking tot inkomen, huisvesting, sociaal-emotionele of psychosociale problemen, eenzaamheid en overbelasting van mantelzorgers.

Educatie en talentontwikkeling

In Gaasperdam en Driemond versterken we de pedagogische infrastructuur door scholen en organisaties te faciliteren. Zij zijn, samen met hun partners, aan zet om vanuit de scholen aanbod te creëren voor een meer eenduidige benadering van onze jeugd. Om die reden vinden de activiteiten gericht op Brede Talentontwikkeling plaats op en rond de basisscholen. Hier is de eerste kennismaking met activiteiten gericht op sport en gezondheid, kunst en cultuur, natuur en techniek, media en communicatie en burgerschapsvorming en beroepsoriëntatie. Maar ook aan het stimuleren van (excellent) talent wordt aandacht besteed met maatwerk, ondersteuning en begeleiding. Hierbij is veel aandacht voor het betrekken van de ouders bij de (talent)ontwikkeling van hun kind.

Financiën

In het gebiedsplan 2019 zijn activiteiten opgenomen die kunnen worden uitgevoerd binnen de kaders van de begroting 2019 waarin de budgetten en capaciteit zijn vastgelegd. Daarnaast staan er activiteiten in met een meerjarenperspectief. Dat zijn activiteiten die vanuit het gebied zeer wenselijk zijn maar waar in de begroting 2019 qua budget en/of capaciteit nog geen ruimte voor is. Hieronder vallen ook de activiteiten, waar in de loop van 2019 budget of capaciteit voor vrij kan komen. We streven ernaar om de activiteiten met het meerjarenperspectief vanaf 2019 en verder uit te voeren. De activiteiten zijn in het gebiedsplan gemarkeerd met een ** achter de titel van de activiteit en worden benoemd in het hoofdstuk 'meerjarenprogrammering'.

Samenvatting van het gebiedsplan 2019

Gaasperdam is een wijk uit de jaren '70 die bestaat uit vier buurten met ieder een eigen karakter. In Driemond dragen het dorps karakter en de relatief geïsoleerde ligging bij aan de relatief grote sociale samenhang. De tevredenheid met de buurt is in Gaasperdam en Driemond vergelijkbaar met het gemiddelde van de stad Amsterdam. In Gaasperdam en Driemond zijn we divers en daar zijn we trots op. Er is aandacht voor prettig wonen voor iedereen. We omarmen de diversiteit van de huidige en nieuwe bewoners. Voor iedereen is plek en ruimte om te zijn wie je bent of wilt zijn.

De sociaaleconomische positie van de bewoners in Gaasperdam is minder gunstig dan gemiddeld in Amsterdam, maar wel beter dan in andere gebieden van Zuidoost. Meer mensen aan de slag krijgen met betaald werk is een belangrijke doelstelling in 2019. De jeugdwerkloosheid neemt af, maar minder sterk dan in de rest van Amsterdam. We willen dat meer jongeren voorzieningen zoals het Jongerenpunt gebruiken voor hulp bij het vinden van een opleiding of werk. Daarom organiseren we in 2019 minimaal twee Matchingtafel+.

In Gaasperdam en Driemond moeten relatief veel mensen rondkomen van een minimuminkomen. Veel van de 1.200 zzp'ers die er wonen, leven op of onder het bestaansminimum. In Gaasperdam blijven we energie steken in het verminderen van de schuldenproblematiek via kleinschalige, doelgroepgerichte en gebiedsgerichte armoedeaanpak. Ook blijven we ons inzetten om de organisatiegraad van winkeliers te verbeteren. Voor het versterken van de eigen kracht en samenredzaamheid van bewoners, leggen we in 2019 duurzame verbindingen tussen lokale sleutelfiguren, vrijwilligersorganisaties en de medewerkers van het Jongerenpunt, Job-Hunter en jobcoaches.

We vergroten ook de ontwikkelingskansen voor de jeugd. Dat begint al jong, met tips en steun voor ouders over opvoeding en ouderbetrokkenheid. De opgave is groot want veel kinderen en jongeren groeien op in een minimahuishouden. Daarom is het belangrijk dat bewoners actiever zijn, vooral in Holendrecht, Reigersbos en Gein. We stimuleren ouders en buurtgenoten om samen de verantwoordelijkheid te nemen voor een sterker opgroei- en opvoedklimaat in de buurt. Daarvoor kijken we in 2019 onder andere of er behoefte is aan meer ouderplatforms. Ook gaan we door met het project Kansen Aanpak (voorheen Stadscholen 020) waarbij basisscholen, ouders en wijkorganisaties gezamenlijk werken aan gelijke kansen in het onderwijs.

In Gaasperdam en Driemond scoren jongeren slechter op jeugdgezondheid dan in andere delen van Zuidoost en Amsterdam. We stimuleren preventieve maatregelen zoals weerbaarheidstrainingen, voorlichting om seksueel grensoverschrijdend gedrag te voorkomen en voorlichting over blowen en alcoholgebruik. Ook zetten we ons in om schulden bij jongeren te voorkomen. Bij het creëren van kansen focussen we niet alleen op hulpbehoevende jongeren, maar richten we ons ook op de groep die het al heel goed doet en slechts een klein duwtje in de rug nodig heeft. Zo begeleidt De Talent Academy minimaal tien excellente kinderen uit Gaasperdam. We moeten de doorstroom van jongeren naar de top 400/600 en 1000 verminderen. Dit zijn jongeren die afglijden en crimineelgedrag vertonen.

In Gaasperdam en Driemond is 30% van de inwoners 55-plusser (in Amsterdam is dat 22,8%), vooral in Nellestein en Driemond. Ook is in beide buurten sprake van een laag voorzieningenniveau. Er zijn aanpassingen nodig om mensen langer zelfstandig te laten wonen. Het is belangrijk dat zorg en de informatie over zorg goed toegankelijk is voor bewoners: laagdrempelig en dicht bij huis. Een goede samenwerking tussen formele en informele partners draagt bij aan betere zorg voor bewoners. In 2019 maken we de voorzieningen gericht op 55-plussers inzichtelijk met behulp van een activiteitenkalender.

Het aandeel bewoners dat zich in meer of mindere mate eenzaam voelt in Gaasperdam (58%) ligt ver boven het stedelijk gemiddelde (49%). We maken ons extra sterk voor het bestrijden van eenzaamheid aan de hand van stedelijke programma's. Met behulp van sleutelfiguren verstevigen we verschillende (informele-, religieuze-, en vrouwen-) netwerken in Gaasperdam en Driemond. Ook komen er in 2019 projecten voor volwassenen met een licht verstandelijke beperking gericht op activering. En we stimuleren beweegactiviteiten voor 55-plussers in Gein en Nellestein.

Om bewoners optimaal te laten participeren in Gaasperdam en Driemond, zowel de kwetsbare als de meer krachtige onder hen, is een sociale structuur nodig die dit stimuleert. Maatschappelijke organisaties, zelforganisaties en bewonersorganisaties spelen hierbij een belangrijke rol. Zij zijn goed in het leggen van contact en het communiceren met bewoners en dragen bij aan de participatie van bewoners op allerlei gebieden. Ook kunnen zij de brug slaan naar groepen die nog

niet of onvoldoende bereikt worden door hulp- en dienstverlening. Voor kwetsbare bewoners die weinig contacten hebben met anderen, organiseren we ontmoetingsactiviteiten in de buurt.

We willen de gezondheid van alle bewoners verbeteren door goede voorzieningen en activiteiten aan te bieden en sporten te stimuleren. Bijvoorbeeld door de plaatsing van mobiele Sportcontainers, het organiseren van laagdrempelige bewegingsactiviteiten in de buurt en promotie van de Wijk sportvereniging. Ook gedragsverandering is een punt van aandacht. Daarom zijn voor veel gezondheidsproblemen leefstijlinterventies (eten, drinken enz.) ontwikkeld en zetten we lokale media in om over een gezonde leefstijl te berichten.

De veiligheid in Gaasperdam en Driemond is gemiddeld in vergelijking met de stad Amsterdam. Wel zijn er relatief veel vernielingen en winkeldiefstallen en voelen mensen zich vaker onveilig dan gemiddeld. In Holendrecht en Reigersbos is iets meer criminaliteit dan in de andere buurten. Bewoners uit deze wijken voelen zich ook vaker onveilig. In Driemond zijn bewoners zeer positief over de leefbaarheid. Veiligheid is onlosmakelijk verbonden met de mate van leefbaarheid in de buurt. Daarom leggen wij in 2019 meer dan voorheen de focus op sociale cohesie en participatie vanuit de buurt. Dat doen we door in de buurten de dialoog met bewoners aan te gaan over actuele thema's. Ook jongeren en jongvolwassenen betrekken we bij de leefbaarheid in de buurt zodat de oplossing binnen de groep zelf ontstaat. Het aandeel jongeren dat verdacht wordt van criminaliteit is in Gaasperdam namelijk hoger dan gemiddeld. In lijn met de stedelijke trend zetten we in op het signaleren en voorkomen van radicalisering en polarisatie. Voor de veiligheid in winkelcentra werken we samen met ondernemers, vastgoedeigenaren, winkeliersverenigingen en de politie aan het Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO). Voor het verbeteren van de leefbaarheid gaan we samen met bewoners, ondernemers, de GGD en andere partners aan de slag om het verkeerd aanbieden van grofvuil, zwerfvuil en rattenoverlast tegen te gaan.

De tevredenheid met de buurt krijgt in Gaasperdam en Driemond een 7,3 gemiddeld van de bewoners (7,5 gemiddeld in Amsterdam). Zij waarderen het groene karakter, maar de leefbaarheid en het woongenot staan in delen van het gebied onder druk. We gaan de leefbaarheid vergroten door samen met de bewoners te kijken naar de kansen die stedelijke doorontwikkeling kan bieden voor Gaasperdam. Samen met bewoners zorgen voor ideeën en plannen die op hun steun kunnen rekenen. Reigersbos en Holendrecht zijn aangewezen als ontwikkelbuurten voor de stedelijke vernieuwing nieuwe stijl.

Prioriteit 1: In 2022 zijn de ontwikkelkansen van de jeugd verbeterd

In Gaasperdam en Driemond bieden we alle jeugdigen (0-32 jaar) gelijke kansen die bijdragen aan een gezonde en evenwichtige ontwikkeling. Dit is van belang voor kinderen en jongeren die in hun directe omgeving weinig bescherming en stimulans krijgen om gezond en kansrijk op te groeien. Zelfontplooiing, talentontwikkeling en het bevorderen van een positief zelfbeeld staan centraal. Daarnaast willen we de ouderbetrokkenheid en taalvaardigheid van ouders en kinderen verbeteren.

Doelstelling 1.1: In 2022 gebruikt 10 % van de jeugd (4-18 jaar) voorzieningen die gericht zijn op het vergroten van hun weerbaarheid

In Gaasperdam en Driemond heeft 54% van de inwoners een niet-westerse migratieachtergrond. In het onderwijs wordt weinig aandacht besteed aan niet-westerse geschiedenis of cultureel erfgoed. Vanuit huis krijgen ze hier vaak ook weinig over mee (om verschillende redenen). In gesprekken met diverse bewoners en groepen is meermalen de behoefte uitgesproken om meer te investeren in de versterking van de identiteit van deze jeugd. De gedachte is dat wanneer zij

meer kennis hebben van hun culturele achtergrond, ze hierdoor hun identiteit versterken en weerbaarder zijn om de uitdagingen van het leven te doorstaan. Hier richten we ons de komende vier jaar op. Waar we ook op focussen is het versterken van de (seksuele) weerbaarheid van jongeren in Gaasperdam en Driemond. De jongeren in Zuidoost zijn vaker seksueel actief en vrijen vaker onveilig dan hun leeftijdsgenoten uit de rest van Amsterdam. In Zuidoost heeft 14% van de jongeren weleens geslachtsgemeenschap gehad. Ruim een derde van deze jongeren gebruikt niet altijd een condoom (5%). In Gaasperdam en Driemond heeft 6% van de vierdeklassers wel eens gedwongen een seksuele handeling verricht (stedelijk 3%).

- **Activiteit 1.1.1: Uitvoeren nulmeting naar deelname van 6-18 jarigen aan activiteiten die hun identiteit versterken en hun weerbaarheid vergroten ****
In 2019 verrichtten we een nulmeting: hoeveel kinderen uit Gaasperdam en Driemond doen mee aan dit soort activiteiten? Op basis hiervan kunnen we het percentage in de doelstelling mogelijk bijstellen.
- **Activiteit 1.1.2: Identiteit versterken: '#IDchallenge'****
De #IDchallenge** is een uitdaging die jongeren van 12-18 jaar helpt om hun (eigen) ID (identiteit) te ontdekken, te verkennen en op te eisen door op sociale media diverse *positive power* uitdagingen te delen. Het doel van de #IDchallenge** is ontdekken waar je vandaan komt, je ervaringen te delen met anderen, respect te hebben voor andere culturen en te leren van elkaar. Het ontwikkelen van je ID draagt ook bij aan een positief zelfbeeld en maakt de jeugdige weerbaarder. Jeugdigen worden zo in hun kracht gezet of gehouden. Weten wie je bent en waar je voor staat, helpt je bij het maken van bewuste keuzes over waar je naartoe wilt. De uitdagingen worden verzameld en ingezet voor educatieve doeleinden. Ouders, kinderen en leerkrachten staan hierbij centraal.
- **Activiteit 1.1.3: Voorlichting over seksuele weerbaarheid voor basisschoolkinderen door Qpido (OKT) met aandacht voor seksuele diversiteit**
Onder regie van Ouder en Kindteams (OKT) krijgen leerkrachten, leerlingen en ouders voorlichting over seksuele weerbaarheid op basisscholen.
- **Activiteit 1.1.4: Social media -voorlichting op school door Qpido (OKT)**
Voorlichting over het gebruik en de gevaren van social media voor zowel leerkrachten, leerlingen als de ouders.
- **Activiteit 1.1.5: Training voor ouders 'Begin bij mij' (ouderparticipatie)**
OKT geeft de training 'Begin bij mij' aan ouders met als doel dat ouders (meer) gebruik maken van hun culturele achtergrond en daaruit de kracht halen om hun kind(eren) op te voeden.
- **Activiteit 1.1.6: Training voor kinderen 'omgaan met 3 leefwerelden'**
OKT biedt deze training aan in samenwerking met stichting Sitara. Kinderen leren om te gaan met de grote verschillen die er zijn in hun drie leefwerelden: school, thuis en straat. Deze training werd in 2018 gegeven op scholen in Bijlmer Oost en Gaasperdam en Driemond en daar gaan we in 2019 mee door.
- **Activiteit 1.1.7: Coaching**
Het jongerenwerk ontvangt signalen dat jongeren meer behoefte hebben aan één op één coaching. We zetten in op persoonlijke begeleiding en ondersteuning die zich toespitst op

onder andere identiteitsontwikkeling en het ontwikkelen van een positief zelfbeeld, maar ook op het weerbaarder maken van jongeren.

▪ **Activiteit 1.1.8: Rolmodellen**

We gaan meer werken met rolmodellen en kinderen. Daarom willen we rolmodellen uit het gebied beter zichtbaar maken en hen beter betrekken bij scholen en jeugd- en jongerenwerk. Ook betrekken we zelf vaker rolmodellen bij jeugdactiviteiten die door het stadsdeel of onze partners worden georganiseerd.

Doelstelling 1.2: In 2022 zijn de percentages voor voortgezet onderwijs-adviezen met 8% gestegen met als doel in 2028 op het stedelijk gemiddelde te zitten

Stadsdeel Zuidoost vraagt dringend aandacht voor de kloof en ongelijkheid in de adviezen voor voortgezet onderwijs op basisscholen in het stadsdeel. In Gaasperdam en Driemond wijkt het aandeel havo/vwo schooladviezen heel erg af van het stedelijk gemiddelde. 'Het hebben van gelijke rechten leidt niet altijd tot het krijgen van gelijke kansen in het onderwijs', aldus de Inspectie van het Onderwijs in het rapport *De staat van het onderwijs over 2014-2015*. Kinderen met dezelfde talenten krijgen in dit stadsdeel niet altijd gelijke kansen. Hun schoolloopbaan wordt mede bepaald door het opleidingsniveau van de ouders of de steun die de ouders kunnen bieden. Wat gebeurt er als ouders om verschillende redenen deze (intellectuele) ondersteuning niet kunnen geven? De verschillen worden dan nog groter als de kinderen naar school gaan. Het is onaanvaardbaar als talenten van kinderen en hun leervermogen onopgemerkt blijven en daardoor het potentieel van 'onze jongeren' niet ten volle wordt benut. Om deze reden zetten we de komende jaren extra in op het ondersteunen van leerlingen en ouders zodat leerlingen een meer passend schooladvies krijgen.

▪ **Activiteit 1.2.1: 100 kinderen aanpak (gebiedsoverstijgend)**

Kinderen vanaf groep 4 in Holendrecht en Reigersbos krijgen extra begeleiding gericht op huiswerk, maatschappelijke participatie, sport, taal, kunst en cultuur. In 2019 starten we met 100 kinderen in een groep waarin ook kinderen uit andere kwetsbare wijken meedoen (zoals de K-buurt, Bijlmerplein, Venserpolder en H-buurt). Elk jaar komen er 100 leerlingen bij dus in 2022 krijgen 400 kinderen ondersteuning. De begeleiding vindt plaats tot en met de tweede klas van de middelbare school (nazorg). Dit betreft een lange termijn traject (2028) waarvan de eerste twee jaar worden ingericht als een pilot.

▪ **Activiteit 1.2.2: Intensieve leerondersteuning**

We organiseren intensieve leerondersteuning in de vorm van huiswerkbegeleiding, persoonlijke ondersteuning en maatschappelijke participatie. Kinderen uit kwetsbare gezinnen krijgen zo de gelegenheid om op een positieve manier te werken aan hun schoolse vaardigheden en maatschappelijke vorming. Dit draagt bij aan betere schoolprestaties en aan betere sociaalemotionele ontwikkeling. Zo zijn kinderen beter in staat om hun talenten en vaardigheden ten volle te ontwikkelen en benutten. Ook ouders en leerkrachten zijn nauw betrokken bij deze vorm van ondersteuning. Elke vorm van (ouder)betrokkenheid draagt positief bij aan de ontwikkeling van hun kinderen.

- **Activiteit 1.2.3: Bordspel 'Leren is leuk!' **²**
Dit bordspel geeft ouders handvatten bij de begeleiding van hun kinderen om ze de volgende stap te laten maken in hun ontwikkeling.
- **Activiteit 1.2.4: Verhogen deelname voor- en vroegschoolse educatie (VVE)**
We willen alle kinderen een gelijke kans bieden. Daarom vinden we het belangrijk dat zoveel mogelijk kinderen deelnemen aan de voorschool. De voorschool is een laagdrempelige voorziening in de wijk die bijdraagt aan de ontwikkeling van jonge kinderen. Hier leren kinderen spelenderwijs. Ook draagt het bij aan hun taalontwikkeling. Sinds 2018 is het gratis aanbod verdwenen. Alle ouders betalen nu een inkomensafhankelijke bijdrage. De deelname van de doelgroepkinderen (met risico op taalachterstand) is sinds 2017 afgenomen van 84% naar 68%. In 2018 was er een campagne om de deelname weer te verhogen. In 2019 gaan we hiermee door en zetten we ons in om de drempels die de aanmelding voor de voorschool belemmeren.
- **Activiteit 1.2.5: Ondersteuning leerkrachten bij omgang met diversiteit**
We sluiten aan bij het Groot Stedelijk Programma om leerkrachten te ondersteunen bij de omgang met de diversiteit van Amsterdam. Bijzondere aandacht gaat uit naar het voorkomen van onder advisering.
- **Activiteit 1.2.6: Taalstimulering**
In stadsdeel Zuidoost is een deel van de ouders laagopgeleid en onvoldoende (digi)taalvaardig om hun kind(eren) de Nederlandse taal te leren, te ondersteunen bij het onderwijs of de weg te vinden naar relevante voorzieningen. Een goede taalontwikkeling draagt positief bij aan betere schoolse vaardigheden, de ouder-kindrelatie, ouderbetrokkenheid en de algemene ontwikkeling. Daarom besteden we in 2019 extra aandacht aan de taalstimulering van zowel ouders als kinderen.
- **Activiteit 1.2.7: Leerkrachten ondersteunen bij de omgang met diversiteit**
We proberen organisaties zoals Swazoom, Spirit en de Straatcoaches meer in de scholen actief te krijgen. Door nauwere samenwerking willen we zorgen voor meer rolmodellen in de school en extra steun voor de scholen om de werkdruk te verlichten en ruimte te creëren voor kinderen om zich zelf te ontwikkelen.

Doelstelling 1.3: In 2022 gebruiken veel jeugdigen (0-32 jaar) voorzieningen voor talentontwikkeling, met speciale aandacht voor kinderen uit minimagezinnen.

Zuidoost streeft naar een evenwichtig aanbod in allerlei voorzieningen voor jong en oud. Uit Service Design en diverse dialoogbijeenkomsten met buurtbewoners blijkt dat er behoefte is aan uitdagende sport- en speelvoorzieningen voor jong en oud. Spelen, sporten en bewegen dragen positief bij aan leerprestaties bij kinderen, het voorkomen van overgewicht, een gezonde leefstijl en sociale en creatieve vaardigheden. Voor ouderen is sport en bewegen belangrijk om gezond oud te worden.

---

² Deze activiteit vindt u terug in de meerjarenprogrammering.

- **Activiteit 1.3.1: Uitvoeren nulmeting naar deelname 0-32 jarigen aan talentontwikkelingsactiviteiten (gebiedsoverstijgend) ****
Zuidoost heeft een breed aanbod aan talentontwikkelingsprojecten. In 2019 gaan wij op zoek naar middelen om de nulmeting uit te voeren: hoeveel kinderen uit Gaasperdam en Driemond nemen deel aan deze activiteiten? Op basis hiervan kunnen we het percentage in de doelstelling mogelijk bijstellen.
- **Activiteit 1.3.2: Kansen Aanpak**
Met deze aanpak draagt de gemeente eraan bij dat alle Amsterdamse kinderen ongeacht herkomst, thuissituatie of buurt waarin ze opgroeien de meest succesvolle schoolloopbaan kunnen doorlopen. Hiervoor maken we eenduidige afspraken tussen basisscholen, ouders en wijkorganisaties. Morgenster, OBS De Brink, De Holendrechtschool en Mobiel deden vorig schooljaar al mee en nu sluit ook Lotusschool aan. Tot 2022 richten we ons op borging en verduurzaming zodat de samenwerkingsstructuren tussen de verschillende partijen de komende jaren worden voortgezet.
Ook stimuleren we via meer samenwerking tussen ouders en scholen met een gemeenschappelijk doel, namelijk het versterken van de pedagogisch dragende samenleving.
- **Activiteit 1.3.3: Impulsklassen**
Het OKT gaat in samenwerking met Projectenbureau Primair Onderwijs Zuidoost (PPOZO) Impulsklassen opzetten en implementeren. Dit is een groepsarrangement voor kinderen die belemmeringen ervaren en daardoor niet goed tot leren komen. Het OKT verzorgt het gedeelte voor de ouders. PPOZO het gedeelte voor de kinderen.
- **Activiteit 1.3.4: Inzet Speeltuinwerk (ontwikkelbuurt)**
Een professionele speeltuinwerker daagt kinderen uit en stimuleert ze in hun ontwikkeling en (speelse) vaardigheden. Dat gebeurt met behulp van gerichte spelactiviteiten. Dit geeft kinderen uit kwetsbare gezinnen de kans om zich spelenderwijs te ontwikkelen onder begeleiding en met uitdagende speelattributen waar zij anders niet mee in aanraking zouden komen. Dit project is in de uitvoering verbonden met het project 'stimulering van sport en beweging' (aanvraag Swazoom).
- **Activiteit 1.3.5: Ieder kind centraal ****
Wij zoeken middelen om tien kinderen uit kwetsbare gezinnen ondersteuning en begeleiding te bieden op het gebied van talentontwikkeling, gezondheidsbevordering en empowerment. Het doel is om deze kinderen minder kwetsbaar te maken. Dit project is een samenwerking met de GGD die de gezinnen begeleidt waardoor een gezin een stevige basis wordt voor het kind.
- **Activiteit 1.3.6: Kind staat centraal**
Talent Academy is een project voor excellente kinderen uit groep 7 en 8 die uitblinken in sport, intelligentie, muziek of iets anders. Door ondersteuning en stimulans te bieden, kunnen excellente jongeren hun talenten op cognitief vlak, sport, kunst en cultuur verder ontwikkelen. 'Kind staat centraal' begeleidt minimaal tien kinderen uit Gaasperdam.

Doelstelling 1.4: In 2022 is het aantal jongeren in de Top600/400 met 5% verlaagd, is het aantal jongeren in detentie met 5 % afgenomen en zakt het percentage jeugdige verdachten verder naar het stedelijke gemiddelde.

In Zuidoost heeft de 'klassieke' overlast door jongeren op straat plaatsgemaakt voor criminele gedragingen en processen die zich meer onder de oppervlakte afspelen. Er is minder sprake van rondhangen in grote groepen op vaste plekken en tijden. In plaats daarvan lijken jongeren vooral via social media te communiceren en binnen een groter netwerk in kleinere, wisselende groepjes rond te hangen. Dit gegeven maakt het lastiger om een goed beeld te krijgen van de samenstelling van een groep en de problematiek binnen de groep.

Over jeugd en veiligheid verschijnen per jaar verschillende monitoren. Over de Top600/400 verschijnt maandelijks een monitor met het aantal jongeren per stadsdeel. De monitor 'Jongeren in detentie' verschijnt per kwartaal en het 'Criminaliteitsbeeld' waarin het aantal jeugdige verdachten is opgenomen, verschijnt een keer per jaar. In alle monitoren komt naar voren dat het in Zuidoost niet goed gaat met de jeugd en staan we vaak hoog op de lijsten. In de komende vier jaar streven we ernaar deze situatie te verbeteren. Dat doen we door gerichte activiteiten in nauwe samenwerking met onze partners zoals de zorgpartijen, politie OM en lokale organisaties in Zuidoost.

- **Activiteit 1.4.1: Uitvoering van de groeps/netwerkaanpak Bijlmer Centrum/Oost en de Mini League (Gaasperdam)**
De aanpak bestaat uit een combinatie van straf (politie en openbaar ministerie (OM)) en zorg. Het doel is om de criminaliteit terug te dringen door jongeren een ander perspectief te bieden. Wanneer jongeren langere tijd (een half jaar) niet meer negatief in beeld komen en op de goede weg zijn, kunnen politie, OM en stadsdeel/zorgpartners besluiten om de jongeren uit te laten stromen. Daarnaast kunnen jongeren die regelmatig negatief in beeld komen instromen in het Mini League. Het uiteindelijke doel is te voorkomen dat jongeren instromen.
- **Activiteit 1.4.2: Versterken samenwerking Jongerenwerk, Ambulant Jongeren Team en Sportbuurtwerk**
We versterken de samenwerking zodat in alle buurten een team van professionals is dat snel kan schakelen, zorgsignalen snel oppakt en doorzet naar bijvoorbeeld het OKT of naar het stadsdeel. Hiermee kunnen we beter voorkomen dat jongeren doorgroeien in negatief gedrag en in de criminaliteit terecht komen.

Activiteit 1.4.3: Bestrijden 'snitch'-problematiek

In 2018 is in Gaasperdam een campagne ontwikkeld om de snitch-problematiek (afpersing) onder de aandacht te brengen op scholen en bij de hulpverlening. Ook in 2019 gaan we hiermee door om het taboe te doorbreken en de problemen bespreekbaar te maken.

- **Activiteit 1.4.4: Vergroten aangifte- en meldingsbereidheid**
We werken aan het vergroten van de aangifte- en meldingsbereidheid zodat we meer inzicht krijgen in de omvang van de (criminaliteits)problematiek. Dat doen we door voorlichting aan ouders, op scholen, bij netwerken, bewonersbijeenkomsten en de hulpverlening/ het jongerenwerk. Hierin werken we nauw samen met de gebiedsteams.
- **Activiteit 1.4.5: 'Instalent' Co-creatie ****
Instalent helpt risicjongeren door hen een alternatief te bieden en daarmee de aantrekkingskracht van het criminele pad te verminderen. Dit gebeurt door rolmodellen in te zetten bij het ontwikkelen van eigen talenten. De rolmodellen zijn bewoners met een crimineel verleden die een opleiding krijgen en daarna in een programma risicjongeren helpen om een andere keuze te maken. De focus ligt op het omdraaien van 'criminele talenten' (plannen en organiseren, IT-kennis, handel, leidinggeven) zodat ze die positief kunnen inzetten in een betaalde baan.
- **Activiteit 1.4.6: Samenwerking tussen PIT, OKT en basisscholen**
Op 7 basisscholen in Gaasperdam is een samenwerkingsverband tussen de school, het OKT en het Preventief Interventie Team (PIT-team): kinderen en hun ouders krijgen vroegtijdig begeleiding om te voorkomen dat ze op latere leeftijd in de criminaliteit terecht komen.
- **Activiteit 1.4.7: Pop-up games**
De pop-up games zijn sportactiviteiten die we flexibel kunnen organiseren op plekken waar we dat nodig achten. Denk hierbij aan overlastplekken of plaatsen waar men ondersteuning wenst bij de organisatie van sportactiviteiten of evenementen. De uitvoerende organisatie stimuleert de deelnemers om mee te doen aan de diverse activiteiten en past vraag en aanbod op elkaar aan. De uitvoerende organisatie signaleert overlastsituaties of waar zorg nodig is. Indien nodig verwijst ze door naar het OKT, Samen Doen of andere welzijnsorganisaties. De uitvoerder is geen hulpverleningsinstantie maar vervult vooral de rol van verbinder en intermediair. Deze activiteit is uitstekend geschikt voor tieners en jongeren.

Prioriteit 2: in 2022 is de armoede verminderd

De werkloosheid daalde tussen 2014 en 2016 in Gaasperdam en Driemond sterker dan gemiddeld en ligt nu op het stedelijk gemiddelde (7%). De geregistreeerde werkloosheid of wel het aandeel ontvangers van bijstand, WW of gedeeltelijke AOW-uitkering, bleef onverminderd hoog (16% versus 12% in Amsterdam). De verschillen tussen de wijken zijn groot. Driemond en Nellestein hebben een positief effect op de sociaaleconomische indicatoren.

Gein scoort gemiddeld op de inkomensgraadmeter, maar de verschillen tussen de buurten zijn groot: Gein Noordoost (Gein 3) scoort goed. Zuidoost (Gein 4) scoort gemiddeld en Gein Noord en Zuidwest (Gein 1 en 2) lager dan gemiddeld.

In de buurt Holendrecht Noordwest zijn de problemen het grootst en stabiel: bijna de helft (46%) van de huishoudens leeft op het minimum inkomensgrens. Begin 2017 ontvangt 21% van de volwassenen een bijstandsuitkering (Amsterdam 9%) en in 2016 had 6,3% van de huishoudens een Vroeg-erop-af-melding (Amsterdam 1,5%). In Reigersbos liggen inkomens gerelateerde indicatoren rond het stedelijk gemiddelde maar voornamelijk in Reigersbos Midden veelal onder het gemiddelde.

De jeugdwerkloosheid neemt af, maar minder sterk dan in de rest van Amsterdam. In Gaasperdam en Driemond is 20% van de bevolking jonger dan 18 jaar (Amsterdam 18%). Veel van deze jongeren groeien op in armoede, het aandeel minimajongeren (30%) en langdurige minimajongeren (20%) is in Gaasperdam en Driemond hoog (Amsterdam 22% en 14%). Het hebben van een stabiel inkomen is de basis voor het bestrijden van armoede. Meer mensen aan de slag krijgen met betaald werk, is daarom een belangrijk doel in 2019.

Doelstelling 2.1: In 2022 is het aantal werklozen in Holendrecht West, Reigersbos en Gein verminderd met 4%.

In Holendrecht West en Reigersbos is het percentage geregistreerde werkloosheid hoog, namelijk respectievelijk 25,7% en 16,2% (stedelijk 11%). Daarom werken we de komende vier jaar aan het terugdringen van de werkloosheid in deze buurten door in te zetten op het beter benutten van kansen op betaald werk. Dat gebeurt via leerwerktrajecten en werkervaringsplekken en de inzet van een jobhunter en een jobcoach. De doelgroepen zijn jongeren, bewoners van 27 jaar en ouder met een bijstandsuitkering, niet-uitkeringsgerechtigden, bewoners in de laatste maanden van hun WW en onzichtbare jongeren.

- **Activiteit 2.1.1: Inzet jobhunter**
Een jobhunter leidt in 2019 de (gemotiveerde) werkloze bewoners van Holendrecht West en Reigersbos naar betaald werk. De jobhunters zijn in Zuidoost al een aantal jaren actief, maar we zetten hen dit jaar voor het eerst per gebied in. Op deze manier bemiddelen we in 2019 minimaal 50 personen naar werk.
- **Activiteit 2.1.2: Campagne 'De jobhunter zoekt werk voor jou!'**
We starten een grote campagne zodat zoveel mogelijk bewoners van Zuidoost kennismaken met het aanbod van de jobhunters. Door het gebruik van lokale media en social media proberen we mogelijk werkzoekenden te bereiken.
- **Activiteit 2.1.3: Inzet jobcoach (nazorg)**
In 2019 zal een jobcoach bewoners die zijn bemiddeld naar werk gedurende hun eerste half jaar ondersteunen. Vaak hebben deze mensen lang niet gewerkt en hebben ze de eerste tijd wat extra steun nodig om hun werk succesvol voort te kunnen zetten. Waar een jobhunter mensen bemiddelt naar werk, is het werk van een jobcoach dus gericht op het voorkomen van uitval zodat bewoners die bemiddeld zijn naar een baan, die baan ook weten te behouden. In 2019 worden minimaal 50 personen door een jobcoach ondersteund.
- **Activiteit 2.1.4: Gemotiveerde werkloze bewoners uit Holendrecht West en Reigersbos bemiddelen naar betaald werk**
Gemotiveerde werkloze bewoners uit Holendrecht West en Reigersbos worden via de jobhunter en andere partners bemiddeld naar betaald werk. Het gaat om de bemiddeling naar betaalde arbeid van 150 gemotiveerde werkzoekenden, 35 bewoners worden gekoppeld aan vacatures in het ArenaPoort-gebied (carouselproject), 10 WW-klanten worden proactief bemiddeld naar betaald werk en 15 gemotiveerde bewoners worden via Zuidoost Werkt! naar betaald werk begeleid.
- **Activiteit 2.1.5: 'De Workdesk verbindt!'** Verbinden werkgevers en potentiële (jonge) werknemers
De Workdesk is een platform dat werkgevers en potentiële (jonge) werknemers helpt om met elkaar in contact te komen en elkaar beter te begrijpen. Hieruit kunnen duurzame werkrelaties ontstaan. Jonge mensen beheren een centrale desk die fungeert als verbindingspunt waar werkgevers en scholieren, studenten en starters elkaar treffen. Via dit platform bieden werkgevers trainingen aan in sollicitatiegesprekken, werkethiek, jezelf pitchen, het opstellen van een effectief cv en netwerken. Deze trainingen worden georganiseerd in samenwerking met de jongeren die de workdesk beheren.

- **Activiteit 2.1.6: 'Tabootelling': taboe rond armoede verlagen **** Door schaamte en schuldgevoel wachten bewoners vaak met hulp zoeken. Dit kan hun situatie verergeren. Mensen kunnen in een neerwaartse spiraal terechtkomen waardoor ze minder tot weinig gemotiveerd zijn om werk te zoeken, terwijl betaald werk ze juist uit de financiële ellende kan halen. Tabootelling helpt mensen met schulden om het taboe op armoede te doorbreken en te bespreken. Dat gebeurt via een 'open podium', een laagdrempelige bijeenkomst. In 2019 zoeken we middelen om in Gaasperdam en Driemond minimaal één open podium te laten plaatsvinden dat zich richt op zowel burgers als op ondernemers.

- **Activiteit 2.1.7: Gebiedsgerichte armoedeaanpak jongeren**
Van de 17.000 jongeren in de leeftijd van 18-27 jaar in Zuidoost hebben er ruim 4.000 geen of een lage kwalificatie en zijn er ruim 1.500 werkloos. Daarnaast heeft Zuidoost een relatief hoog aantal 'spookjongeren' in vergelijking met andere stadsdelen. Deze jongeren zijn nergens ingeschreven en dus onzichtbaar voor de gemeente. De redenen waarom jongeren in armoede leven loopt uiteen. Sommige groeien op in armoede en doorbreken de spiraal niet. Anderen raken in armoede door werkloosheid of vanwege andere kwetsbare situaties zoals het gebrek aan een sociaal netwerk. De centrale stad en stadsdeel Zuidoost hebben divers aanbod voor jongeren: het Jongerenpunt, Swazoom Streetcornerwork en Stichting MaDi bieden hulp. Er zijn echter diverse redenen waarom jongeren hier onvoldoende gebruik van maken. Om die oorzaken beter in kaart te brengen gebruiken we de GeDIK-aanpak (doelgroepgerichte en gebiedsgerichte armoedeaanpak). Het doel daarvan is om de sociaaleconomische positie van de deelnemende jongeren te verbeteren. Daarbij ontwikkelen we een doelgroepaanpak dat ook voor andere jongeren gebruikt kan worden. Ook organiseren we ketenregie en doen aanbevelingen voor de organisatie van de aanpak. Het gaat om 40 deelnemers.

- **Activiteit 2.1.8: Inzet jobhunter jeugd (18 tot 32 jaar)**
Een jobhunter leidt in 2019 specifiek 50 (gemotiveerde) werkloze jeugdigen in Gaasperdam naar betaald werk.

- **Activiteit 2.1.9: Inzet jobcoach jeugd (18 tot 32 jaar)**
Jongeren kunnen een jobcoach krijgen. Deze ondersteunt hen gedurende het eerste half jaar van hun baan. Het werk van een jobcoach is gericht op het voorkomen van uitval. In 2019 worden minimaal 50 jeugdigen ondersteund door een jobcoach. Daarnaast wordt de jobcoach ingezet in het onderwijs door een verbinding te maken met laatstejaars studenten. Zo komen jongeren vroegtijdig in beeld en kunnen zij direct verbonden worden met een jobhunter. Deze zorgt dan voor de toeleiding naar de arbeidsmarkt. Zo voorkomen we dat jongeren tussen wal en schip belanden.

- **Activiteit 2.1.10: GeDIK-aanpak met klanten van de Voedselbank**
De Voedselbank is verantwoordelijk voor het hele proces van voedselverstrekking: van het intakegesprek tot uitgifte van een pakket. Het is bedoeld als tijdelijke noodoplossing voor de duur van maximaal 36 maanden. Er is echter een substantieel aantal klanten dat langer dan 36 maanden een pakket ontvangt. Het is deze mensen niet gelukt om hulp te vinden voor hun (financiële) problemen. In de praktijk blijkt dat de Voedselbank onvoldoende in staat is om klanten te helpen met hun problemen. Met de GeDIK-aanpak onderzoekt het Stadsdeel wat de beste methode is om de klanten te helpen. Het gaat in 2019 om 40 deelnemers.

- **Activiteit 2.1.11: Mijn Wachtijd Winst bij Voedselbank Holendrecht**
Tijdens het uitgeven van de voedselpakketten komen de klanten al heel vroeg. Zij hebben dan meer en betere keuze uit de producten. Hoe later ze komen, hoe minder keuze er is. De wachttijd is gemiddeld 1 à 1,5 uur. Wij benutten deze wachttijd door klanten vier activiteiten aan te bieden waarmee ze kunnen werken aan hun sociaal economische positie en hun participatie verhogen. De klanten kiezen zelf welke activiteiten zij hiervoor nodig hebben. Dit gebeurt in samenwerking met Stichting Congada.
- **Activiteit 2.1.12: Van vrijwilligerswerk naar werk** (een activiteit van VENZO)**
Met organisaties zoals VENZO mensen stimuleren om via vrijwilligerswerk handvatten te bieden om makkelijker de overstap te maken naar regulierwerk.

Doelstelling 2.2: In 2022 is het aantal werkende minima in Zuidoost gezakt met 17%.

In Amsterdam Zuidoost wonen 10.486 minimahuishoudens. Van deze huishoudens behoort 16% tot de werkende minima (1.677). Zij verdienen minder dan 120% van het wettelijk sociaal minimum. Het gaat hier specifiek om mensen in loondienst en niet om zzp'ers. Een substantieel deel van deze groep in Zuidoost is hoogopgeleid in het land van herkomst. Omdat ze de Nederlandse taal niet voldoende machtig zijn, doen ze veelal laaggeschoold werk met beperkte kansen op beter werk. Hierdoor ontstijgen zij de armoede nauwelijks. Om deze reden zetten we in op het verhogen van het taalniveau bij werkende minima. Daarnaast gaan we verder met het ontwikkelen van doelgroepgerichte aanpakken voor werkende minima. We merken hierbij op dat de cijfers rondom minimahuishoudens 3 jaar oud zijn omdat de inkomens bij de belastingdienst pas na 3 jaar definitief worden vastgesteld. Het effect van onze inzet tot en met 2022, is dus pas in 2025 meetbaar.

- **Activiteit 2.2.1: Project Hoogopgeleide laaggeletterde bewoners duurzaam aan het werk**
Bij dit project krijgen Spaanstalige hoogopgeleide bewoners via de UVA en/of de VU een voor hen op maat gemaakte taalprogramma aangeboden. Dit voorziet in het behalen van het vereiste taalniveau om duurzaam te kunnen deelnemen aan de arbeidsmarkt. Er wordt hierbij samengewerkt met de werkgevers waar de deelnemers werken, om drempels die vanuit de werkgever mogelijk kunnen ontstaan, weg te nemen en uitval te voorkomen. Na afronding van de opleiding worden de deelnemers via onze jobhunters bemiddeld naar beter betaald werk. Het gaat om 7 deelnemers.
- **Activiteit 2.2.2: Change of mind and change of hearts Draagt bij aan bewustwording van de positie van minima bij ambtenaren en werkgevers **. Wij zoeken in 2019 middelen om niet alleen aandacht maar ook voor de uitvoering van dit concept.**
Relatief veel bewoners staan aan de kant. Ze zijn werkloos en participeren niet of slechts beperkt. Of bewoners hebben wel een betaalde baan maar verdienen daarmee te weinig om zorgeloos van rond te kunnen komen. Onder het motto 'Change of minds and change of hearts' bieden bedrijven in Zuidoost honderd werktrajecten aan waar bewoners uit de verschillende gebieden geplaatst worden.

Doelstelling 2.3: Stimuleren lokaal ondernemerschap om de economische zelfstandigheid van ondernemers en zzp'ers te vergroten.

Omdat we armoede willen bestrijden door het aantal mensen met een stabiel inkomen te verhogen, richten we ons niet alleen op het begeleiden van mensen naar een baan in loondienst, maar ook op het begeleiden van (startende) ondernemers. Het gebied Gaasperdam en Driemond heeft veel (jonge) ondernemers die door tijdelijke ondersteuning hun onderneming op een dusdanig niveau kunnen krijgen dat ze in staat zijn om financieel zelfstandig te leven.

- **Activiteit 2.3.1: Ondersteuning ondernemers in wijk****
Wij zoeken in 2019 middelen om in samenwerking met Ondernemersplatform ZO minimaal twee workshops in de wijk te organiseren voor ondernemers. Ook komt er een ondernemerssprekbeurt waar ondernemers terecht kunnen met vragen over ondernemerschap. In samenwerking met het ondernemersplatform worden er ook diverse netwerkbijeenkomsten georganiseerd.
- **Activiteit 2.3.2: Meer aandacht voor zzp'ers en ondernemers**
Door coaching op het ontwikkelen van ondernemersvaardigheden en het organiseren van masterclasses en netwerkbijeenkomsten professionaliseren we het ondernemerstalent in Zuidoost. Doelgroepen zijn: zzp'ers, informele ondernemers (om die op te leiden tot reguliere ondernemers), creatieve ondernemers (World of Talent), start-ups, studenten/mbo-leerlingen.
- **Activiteit 2.3.3: Project Ondernemerschap en Talentontwikkeling**
- Dit is een lokaal samenwerkingsverband tussen de HvA en de gemeente (WPI en het stadsdeel) dat het ondernemerspotentieel uit Zuidoost helpt ontwikkelen. Het project zal resulteren in vijf nieuwe start-ups en 40 jongeren die hun ondernemersvaardigheden hebben ontwikkeld. Daarnaast zullen vier lokale sociale ondernemingen zich verder hebben ontwikkeld tot onafhankelijk renderende bedrijven.
- **Activiteit 2.3.4: Pilot Jonge Ondernemers**
Via dit pilotproject krijgen 10 jonge ondernemers uit Zuidoost de kans om hun creatieve ideeën om te zetten in een winstgevende onderneming.

Doelstelling 2.4: In 2022 gebruikt 20% van de jeugd (6-18 jr) voorzieningen die erop gericht zijn om de effecten van armoede op kinderen te verminderen.

In Gaasperdam en Driemond groeit 30,3% van de kinderen tot 18 jaar op in minimahuishoudens. Stedelijk is dat 21,9%. Van alle kinderen uit Gaasperdam en Driemond ervaart 12% depressieklachten. 24% van de kinderen hier groeit op met zorgen, spanningen of stress in het gezin. De nummer één oorzaak van deze stress is (het gebrek aan) geld, op twee staat werk en op drie wonen. Door armoede te bestrijden, dragen we preventief bij aan het verminderen van hun zorgen. Daarnaast organiseren we ook activiteiten voor kinderen die al in deze stresssituatie verkeren zodat we hun leven enigszins kunnen verlichten. Bij prioriteit 1 'Verbeteren ontwikkelkansen jeugd' hebben we een overeenkomstige doelstelling beschreven (1.3 over talentontwikkeling).

In het coalitieakkoord 2014-2018 'Amsterdam is van iedereen' is dit als volgt verwoord: 'Kinderen in Amsterdam verdienen de beste kansen voor hun ontwikkeling en hun toekomst. De gemeente investeert daarom tientallen miljoenen extra in het basisonderwijs, het voortgezet onderwijs en de mbo. Voor de klas staan leraren die investeren in hun eigen ontwikkelingen om daarmee kinderen het beste onderwijs te geven. We hebben voor leerkrachten, groepen leerkrachten en scholen beurzen beschikbaar gesteld die zij naar eigen inzicht kunnen besteden aan kwaliteitsverbetering. We bieden hiermee maatwerk per school, geen 'one-size-fits-all'.

- **Activiteit 2.4.1: Extra taallessen voor kinderen(4-8 jaar) van ouders die naar de Voedselbank gaan**
37% van de bewoners in Zuidoost is laaggeletterd. Kinderen van laaggeletterde ouders lopen een hoger risico om ook laaggeletterd te worden. Er is taalaanbod voor ouders waarbij opvoeding en kinderen een rol spelen. Maar er is geen gericht taalaanbod voor de kinderen zelf. Ze kunnen vanaf 2,5 jaar wel aan de voorschool deelnemen. Uit onderzoek van de Onderwijsinspectie vorig jaar blijkt echter dat de taalachterstand van de kinderen na deelname niet voldoende is ingelopen³. De taalbeheersing is verbeterd, maar niet voldoende. Kinderen beginnen de kleuterschool dus met een achterstand. Dat is heel moeilijk in te halen zonder extra lessen en begeleiding van professionals. Daarom starten wij taallessen voor kinderen van 4-8 jaar. In een pilotperiode ontwikkelen we een taalles die goed past bij kinderen in Gaasperdam en Driemond.
- **Activiteit 2.4.2: Taallessen voor jongeren van 12-18 jaar**
Het volledig beheersen van het Nederlands is essentieel om mee te kunnen doen in de samenleving. Het vergroot de kans op een goede aansluiting op het hoger onderwijs en verbetert de kans op betaald werk. Bovendien is het risico op armoede kleiner. Om deze reden starten wij taallessen voor jongeren van 12-18 jaar. In een pilotperiode verkennen wij dit terrein om een taalles te ontwikkelen die goed past bij jongeren in Zuidoost.
- **Activiteit 2.4.3: Kinderstadsdeelvoorzitter en kindercommissie Zuidoost**
In 2019 krijgt Zuidoost een kinderstadsdeelvoorzitter en een kindercommissie. De kindercommissie bestaat uit 12 leerlingen van 6 scholen uit Zuidoost. De kindercommissie mag over een aantal onderwerpen adviezen uitbrengen, ook over het thema armoede.

---

³ Hoofdlijnen: De staat van het onderwijs 200 jaar, Inspectie van Onderwijs, april 2017

Prioriteit 3: In 2022 is het woonklimaat verbeterd

In Gaasperdam en Driemond zijn we divers en daar zijn we trots op. Er is aandacht voor prettig wonen voor iedereen. We omarmen de diversiteit van de huidige en nieuwe bewoners. Voor iedereen is plek en ruimte om te zijn wie je bent of wilt zijn. Amsterdam streeft naar een betere verhouding in het aandeel kwetsbare huishoudens en draagkrachtige huishoudens en leefbare wijken met functiemenging.

Doelstelling 3.1: Investeren in de openbare ruimte. We letten op schoon, heel, bereikbaarheid en verkeersveilig.

Holendrecht en Reigersbos zijn aangewezen als ontwikkelbuurten. Bewoners hebben aangegeven ontevreden te zijn over het onderhoud in de openbare ruimte. Daarom is een integrale aanpak vereist. Incidentele financiering op korte termijn en structurele veranderingen op lange termijn, zorgen dat de situatie voor de buurt en haar bewoners verbetert. In Driemond geven we aandacht aan bereikbaarheid. Tussen 2018 en 2020 vindt er groot onderhoud plaats in heel Driemond.

▪ **Activiteit 3.1.1: Actieplan Schoon**

Per gebied werken we aan een actieplan Schoon voor 2019. Hierin staan maatregelen voor het tegengaan van bijplaatsingen (afval dat naast vuilcontainers wordt gedumpt), ongedierteoverlast, zwerfafval en voor het verbeteren van de informatievoorziening over afval door het stadsdeel.

- **Activiteit 3.1.2: Verkenning herinrichting water/groen en maaiveld bij winkelcentrum Reigersbos**
In 2019 werken we via placemaking⁴ met de school, ondernemers, en bewoners aan een haalbare en uitvoerbare verbetering van de waterpartij, het groen en het maaiveld bij winkelcentrum Reigersbos.
- **Activiteit 3.1.3: Holendrecht Schoon Zo Gewoon (samen met o.a. Holendrecht Collectief en actieve bewoners)**
Samen met actieve bewoners en de Directie Stadswerken kijken we in het kader van 'zelfbeheer' naar de manier waarop bewoners zelf een bijdrage kunnen leveren en wat die bijdrage dan kan zijn.
- **Activiteit 3.1.4: Harde hoven en parkeerplaatsen Holendrecht West - noordelijk deel**
Begin 2019 zijn de harde hoven Maasdrielhof, Nieuwersluishof en Maarsenhof klaar. De overige harde hoven aan de noordkant van het winkelcentrum (eigenaar Stadgenoot) worden in 2019 op dezelfde manier vernieuwd. Op de parkeerplaatsen vindt dan ook groot onderhoud plaats. Dit houdt in dat de bestaande verouderde materialen worden vervangen door nieuwe waarbij de huidige inrichting behouden blijft.
- **Activiteit 3.1.5: Pilot Mokumflex**
De pilot Mokumflex in Driemond (integratie van aanbod en vraag gestuurd vervoer en doelgroepenvervoer) liep van december 2017 tot december 2018. Na evaluatie is besloten om de pilot met een jaar te verlengen tot december 2019 en dan een definitief besluit te nemen.
- **Activiteit 3.1.6: Tijdelijke nieuwe inrichting schoolplein bij De Tamboerijn**
In 2019 richten we het schoolplein opnieuw en veilig in samen met de school en eventueel met behulp van Hoodlab of placemaking.
- **Activiteit 3.1.7: Optimaliseren fietsnetwerk Zuidoost**
We werken aan het fietsnetwerk om fietsroutes korter, directer en veiliger te maken en de bereikbaarheid te verbeteren.
- **Activiteit 3.1.8: Onderzoek naar mogelijkheden voor een pierenbad****
In Gaasperdam en Driemond is geen pierenbadje en dat is wel een waardevolle toevoeging in de openbare ruimte. In 2019 gaan we gericht op zoek naar een mogelijke locatie en financiering voor deze wens van de buurt.
- **Activiteit 3.1.9: Speelvisie Driemond**
We ontwikkelen een speelvisie voor heel Driemond. We onderzoeken of en zo ja waar, speelmogelijkheden in Driemond kunnen worden versterkt in aanvulling op de faciliteiten van speeltuin Disneyland.

---

⁴ Placemaking is een methode om met gebruikers te werken aan de verbetering van de openbare ruimte.

- **Activiteit 3.1.10: Onderzoeken renovatiemogelijkheden van particuliere woningen boven winkelcentrum Reigersbos**
In 2019 verkennen woningcorporatie Stadgenoot, de VvE's en het stadsdeel de mogelijkheden om de particuliere woningen boven het winkelcentrum te renoveren. De VvE's zijn niet kapitaalkrchtig genoeg om de woningen te renoveren.
- **Activiteit 3.1.11: Groot onderhoud Driemond**
Stadsdeel Zuidoost en Waternet hebben in de periode 2018-2020 een gezamenlijke opgave voor groot onderhoud in Driemond. Het betreft zowel onderhoud in de openbare ruimte als aan het rioolsysteem en drinkwaterleidingen. Diverse werkzaamheden uitvoeren in hetzelfde grondgebied vereist een nauwe samenwerking tussen het stadsdeel en Waternet. Het groot onderhoud wordt de komende jaren gefaseerd uitgevoerd waarbij de complexiteit verschilt per buurt van Driemond. In samenwerking met de Dorpsraad Driemond en de door hun geformeerde werkgroep van bewoners, is een gefaseerd informatie- en participatietraject uitgewerkt. Ze worden bewoners van de verschillende buurten op het juiste moment betrokken bij de plannen. In het eerste kwartaal van 2019 ronden we de uitvoering van fase 1 af. Het informatie- en participatietraject richt zich in 2019 vooral op fase 2 en 3.
- **Activiteit 3.1.12 Verkeersveiligheid in Gaasperdam**
We onderzoeken de verkeersveiligheid en nemen waar nodig maatregelen op de volgende locaties:
  1. Millingenhof naar aanleiding van een petitie van bewoners
  2. Kruispunt Wethouder in 't Veldstraat/Jan Schaeferpad

Bij twee scholen onderzoeken we de verkeersveiligheid opnieuw en actualiseren zo nodig de inrichting van de schoolzone:

  3. De Brink in Holendrecht
  4. De Regenboog in Gein

Doelstelling 3.2: Een gastvrij Gaasperdam en Driemond voor iedereen.

De huidige huizenvoorraad wordt verbeterd en ook is er plek voor een wooncarrière in je eigen gebied. We verwelkomen nieuwe mensen die graag in Gaasperdam en Driemond willen wonen. Er is in ons gebied plek voor iedereen: jong en oud, armer en rijker, hetero of homo en we omarmen de diversiteit van nationaliteiten. Gaasperdam en Driemond is één van de gebiedsuitwerkingen van Koers 2025: een inventarisatie van de mogelijkheden voor de Amsterdamse woningbouwopgave tot 2025. Er zijn bouwlocaties onderzocht bij de nieuwe overkapping van de A9 en ook wordt gekeken of er binnen de bestaande stad verdichtingsmogelijkheden zijn. De rijksweg A9 wordt verbreed en overkapt (2015-2020). In 2020 is de lucht in de woonwijken langs de tunnel in Amsterdam Zuidoost schoner en het verkeerslawaaai minder. Op een deel van de overkapping wordt een park aangelegd.

- **Activiteit 3.2.1: Nieuwe woningen voor iedereen**
De gemeente heeft op termijn plannen voor nieuwbouwwoningen in Gaasperdam en Driemond. Naast woningen voor nieuwkomers bouwen we natuurlijk ook voor de buurt. Graag ontvangen we ideeën van bewoners over hoe we de wooncarrière in de eigen buurt kunnen bevorderen. Ook willen we weten voor welke doelgroepen (jeugd, ouderen, mensen met een beperking etc.) een woningtekort is. In 2019 gaan wij opzoek naar middelen om dit mogelijk te maken.

- **Activiteit 3.2.2: Verbeterplan openbare ruimte en woningen Holendrecht West - zuidelijk deel**
Het stadsdeel inventariseert en agendeert de aanpak van harde hoven in Holendrecht West. We maken een plan van aanpak om de openbare ruimte voor iedereen toegankelijk te maken. Ook enthousiasmeren we Eigen Haard om te kijken naar woningverbetering. Het stadsdeel agendeert het plan openbare ruimte bij het Meerjarig Investeringsplan (MIP).
- **Activiteit 3.2.3: Omarm de diversiteit**
We zetten ons in om de diversiteit van Gaasperdam en Driemond te omarmen en zichtbaar te maken. We faciliteren (bewoners)initiatieven die zorgen voor verbinding waardoor Gaasperdam en Driemond een plek is en blijft waar iedereen zich thuis voelt en zichzelf kan zijn.
- **Activiteit 3.2.4: Eben Haëzer als ontmoetingsruimte voor de wijk**
Eben Haëzer is in 2018 weer geopend. Het is nu een compleet zorgcentrum voor verschillende vormen van zorg en ondersteuning voor ouderen. Ook zit hier de eerste Wijkkliniek in Nederland: een nieuw zorgconcept dat is ontwikkeld door Cordaan, het AMC en Zilveren Kruis. Het restaurant Lokaal 219 in het centrum is nu ook een ontmoetingsruimte voor de wijk geworden. We gaan met Eben Haëzer en bewoners in gesprek over de vraag welke activiteiten georganiseerd kunnen worden om de verbinding met de buurt te versterken.
- **Activiteit 3.2.5: Versterken exploitatie Matchzo in Driemond**
Matchzo heeft als buurthuis en ontmoetingsplek een belangrijke functie in Driemond. Ook biedt het verschillende sportfaciliteiten. We onderzoeken mogelijkheden om de exploitatie te versterken zodat de verschillende functies behouden blijven. Hieruit volgt een advies aan het Dagelijks Bestuur van Zuidoost.
- **Activiteit 3.2.6: Keti Koti Tafel Gaasperdam en Driemond**
We organiseren een Keti Koti Tafel in Driemond waar bewoners uit Driemond en Gaasperdam met elkaar in gesprek gaan over het thema familiegeschiedenis.
- **Activiteit 3.2.7: We vergroten bewustwording bij jongeren over het kopen van een woning (en het traject vooraf)****
Hoewel de voorraad aan studenten- en jongerenwoningen voldoende is, krijgen we nog steeds vaak signalen dat jongeren uit Zuidoost moeite hebben met het vinden van een woning. Een van de oorzaken voor dit probleem is dat veel jongeren uit Zuidoost niet bekend zijn met het reilen en zeilen van het kopen van een woning, vaak omdat ze dit niet van huis uit hebben meegekregen. In 2019 werken we aan het vergroten van de bewustwording via korte informatiefilmpjes. In 2019 gaan wij opzoek naar middelen om een campagne uit te voeren met rolmodellen uit de gemeenschap die wél een woning hebben gekocht en anderen laten zien dat het kan.
- **Activiteit 3.2.8: Agenderen taakstelling voor het huisvesten van kwetsbare groepen**
Met de opdracht om kwetsbare groepen te huisvesten en door de grote mutatiegraad van huurwoningen in Zuidoost (door veel verhuizingen is de doorloop groot), neemt het aandeel kwetsbare inwoners toe. Die toename zorgt in een aantal buurten voor extra druk op de leefbaarheid (de opeenstapeling van sociale problematiek). Tegelijkertijd is het voor

kwetsbare groepen niet gunstig om in een buurt gehuisvest te worden waar al sprake is van sociale problematiek.

We zetten deze ontwikkeling op de agenda in ons overleg met de woningcorporaties en bekijken samen wat we eraan kunnen doen. Het probleem is ook aangekaart bij de Dienst Wonen. We monitoren of de agendering tot afspraken leidt met de corporaties omdat die de onevenredige groei van kwetsbare groepen in Zuidoost kunnen stoppen.

Doelstelling 3.3: Versterken van de buurteconomie en de sociale verwevenheid van ondernemers in hun buurt.

Een goede buurteconomie is belangrijk voor de buurt. We werken aan een economische sterk winkelcentrum in Reigersbos, met de kwaliteit en uitstraling die past bij toekomstige bewoners. Dit zijn vooral nieuwe bewoners uit de buurt, maar ook bezoekers uit omliggende gemeenten (Weesp, Abcoude). De overige buurtcentra Holendrecht en Gein worden geconsolideerd: we zetten niet in op economische versterking maar wel op een aangename en veilige beleving van bewoners die er boodschappen doen. In Driemond hebben de bewoners zorgen over het behoud van het voorzieningenniveau omdat het dorp nu één supermarkt kent waarvan de eigenaar mogelijk in de nabije toekomst met pensioen gaat. Tot slot wonen er veel zzp'ers in Gaasperdam. Zij hebben echter te weinig inkomsten uit hun onderneming om te groeien. We helpen deze ondernemers bij het ontwikkelen van hun ondernemersvaardigheden zodat hun onderneming tot wasdom kan komen.

- **Activiteit 3.3.1: Staanplaatsen uitbreiden**
Door verkoop vanuit staanplaatsen toe te staan, kunnen bewoners op loopafstand boodschappen doen.
- **Activiteit 3.3.2: Inzet winkelstraatmanagement**
De ondernemers in Gaasperdam hebben een straatmanager aangetrokken die hen gemiddeld 8 uur per week zal ondersteunen. De straatmanager heeft tot taak om de organisatiegraad van de winkeliers te verhogen door de besturen van de winkeliersverenigingen te ondersteunen bij het inzetten van ondernemerssubsidies. De straatmanager houdt zich ook bezig met promotieactiviteiten voor het winkelgebied en bewaakt een evenwichtige branchering van winkels en voorzieningen.
- **Activiteit 3.3.3: Herontwikkeling winkelcentrum Reigersbos**
Reigersbos is een ontwikkelbuurt en wordt de komende jaren opnieuw ontwikkeld. Het winkelgebied is het centrum van de lokale bedrijvigheid. We treffen fysieke maatregelen voor het creëren van een open en aantrekkelijke entree van het winkelgebied met een betere uitstraling.
- **Activiteit 3.3.4: Aantrekkelijk aanbod warenmarkten**
We hebben aandacht voor de functie van markten en het feit dat ze steeds vaker verdwijnen. We maken een plan voor een kwaliteitsverbetering van de warenmarkt in Reigersbos zodat die meer bijdraagt aan een bloeiend winkelgebied. Daarvoor richten we een winkelcentrumcommissie op waarin bewoners, marktkeplieden en ondernemers participeren. Er komt meer ruimte voor het organiseren van themamarkten met bewoners mogelijk ook in winkelcentrum Gein.

- **Activiteit 3.3.5: Inventariseren mogelijkheden voor het op peil houden van het voorzieningenniveau in Driemond**
Bewoners van Driemond hebben zorgen over het behoud van het huidige voorzieningenniveau. Het dorp kent één supermarkt waarvan de eigenaar mogelijk in de nabije toekomst met pensioen gaat. We inventariseren de mogelijkheden om het voorzieningenniveau op peil te houden en bespreken ook de potentiële stedenbouwkundige ontwikkelingen in het dorp.

Doelstelling 3.4: In 2022 is de buurttevredenheid in Holendrecht en Reigersbos gelijk aan het stedelijke gemiddelde.

De score op buurttevredenheid is 7,3 in 2017. Die ligt daarmee onder het stedelijk gemiddelde van 7,5. Factoren die van invloed zijn op de mate van buurttevredenheid zijn het ervaren van overlast door vervuiling, de mate waarin mensen zich 's avonds veilig voelen in hun buurt, de ervaren overlast van criminaliteit en overlast door andere groepen. Op al deze punten scoren Holendrecht en Reigersbos lager dan gemiddeld en is gedaald ten opzichte van 2015. Daarom zijn Holendrecht en Reigersbos aangemerkt als ontwikkelbuurten. Rekening houdend met deze factoren plegen we interventies om de buurttevredenheid in 2022 terug te krijgen op het stedelijke gemiddelde. Onze aandacht gaat uit naar het faciliteren van de dialoog tussen bewoners en andere stakeholders.

- **Activiteit 3.4.1: Aanpak 15 steegjes in Reigersbos**
We werken aan het verbeteren van de kwaliteit, de beleving en de sociale veiligheid van de 15 steegjes die uitkomen op de achterkant van het winkelcentrum. Dat doen we door betere verlichting, kunst in de openbare ruimte en een aantrekkelijkere inrichting.
- **Activiteit 3.4.2: Sport- en speelplekken**
In Zuidoost is er al jaren vraag naar extra plekken voor sport en spelen en zijn er verzoeken om enkele sport- en speelplaatsen op te knappen. Er moeten er meer van deze plekken komen om bij te dragen aan de gezondheid van de jeugd en om aan de vraag voor meer sport en spel in de openbare ruimte te voldoen. In 2019 worden 4 speel- of sportplekken vernieuwd of opgeknapt (Reigersbos en Holendrecht). Dat gebeurt in een participatietraject met bewoners en andere partijen onder leiding van buurtwerkkamer Hoodlab.
- **Activiteit 3.4.3: Buurttevredenheidspeiling in 2019****
POZO, PBAZO en VENZO houden 3 keer per jaar een buurttevredenheidsonderzoek onder de bewoners. Op basis van de uitkomsten zorgen bewoners en partners in een participatietraject voor maatwerk en adviezen aan het stadsdeel ten behoeve van de buurt. Het bureau voor onderzoek en statistiek (OIS) levert jaarlijks buurttevredenheidscijfers en het gebiedsteam van Gaasperdam en Driemond wil samen met bewoners en partners een gezamenlijk methodiek ontwikkelen om het verhaal de cijfers te vinden.
- **Activiteit 3.4.4: Parkeeroverlast**
In 2019 adviseert het dagelijks bestuur van het stadsdeel het College van B&W over het wel of niet invoeren van parkeerreguleringsmaatregelen. Het advies is gebaseerd op de resultaten van een parkeeronderzoek in 7 gebieden in Zuidoost en een draagvlakmeting onder bewoners. In Gaasperdam gaat het om de buurten Holendrecht West, T-buurt Reigersbos, Gein 3, Liendenhof en Lopikhof.

- **Activiteit 3.4.5: Ruimte voor groepsmannen of hanggroepen in de openbare ruimte**
In Holendrecht, Reigersbos en Gein zijn groepen mannen die, bij gebrek aan dagbesteding en accommodatie, bij elkaar komen om te kletsen en (alcohol) te drinken. Sommige bewoners ervaren overlast van deze groepen. De groepen zelf geven aan dat er onvoldoende aansprekende activiteiten zijn. Ze hebben behoefte aan een ontmoetingsplek en/of een zinvolle dagbesteding zoals ingezet worden als buurtvader of klusjesman. In 2019 verkennen we de mogelijkheden.

Prioriteit 4: In 2022 is de fysieke en mentale gezondheid van bewoners verbeterd

In Gaasperdam en Driemond voelen bewoners zich minder vaak gezond (68% versus 76% in Amsterdam) en hebben zij vaker lichamelijke beperkingen (19% versus 14% stedelijk). Vooral in Holendrecht en Reigersbos voelen mensen zich minder vaak gezond (67% versus 76% stedelijk) en hebben ze vaker beperkingen (23% versus 14%). In het gebied beweegt men minder vaak (57% voldoet aan de beweegnorm versus 65% in Amsterdam) en heeft men vaker overgewicht (51% versus 40%).

Ernstige eenzaamheid komt relatief vaak voor in Gaasperdam en in mindere mate in Driemond (16% versus 13%),. Daarom richten we ons de komende vier jaar actief op het bestrijden van overgewicht en (het voorkomen van) eenzaamheid. Daarnaast hebben we aandacht voor mensen met een lage opleiding of weinig inkomen, omdat zij vaker lijden onder lichamelijke of psychische klachten. Dit benadrukt ook het belang van de doelstellingen van prioriteit 2 'Verminderen Armoede'.

Doelstelling 4.1: In 2022 wijkt het percentage kinderen met een gezond gewicht niet meer dan 5% af van het stedelijk gemiddelde.

In Gaasperdam en Driemond is het percentage kinderen in de voorschoolse leeftijd met *ondergewicht* significant toegenomen. Onder kinderen op het basisonderwijs is het percentage ondergewicht ook beduidend toegenomen. Daarnaast is er in deze leeftijdsgroep een significante daling te zien in het percentage obesitas. Het percentage kinderen met een gezond gewicht is gedaald en ligt onder het stedelijk gemiddelde.

Binnen de Amsterdamse Aanpak Gezond Gewicht (AAGG) is Gaasperdam en Driemond geen focusgebied. Dat heeft te maken met ambtelijke capaciteit. Daarom zetten wij binnen deze aanpak toch een aantal interventies in om de doelstelling in 2022 te halen.

- **Activiteit 4.1.1: Activiteiten die voldoen aan de vuistregels van de Amsterdamse Aanpak Gezond Gewicht**
Alle activiteiten gericht op kinderen die het gebiedsteam organiseert, subsidieert of financiert voldoen aan de vuistregels van de Amsterdamse Aanpak Gezond Gewicht. Deze voorwaarde staat in de prestatieafspraken en we stellen informatie over gezonde alternatieven beschikbaar.
- **Activiteit 4.1.2: Inzet lokale media voor informatie over gezonde leefstijl**
We schakelen radio- en tv-stations in zodat ouders met onvoldoende taalvaardigheid toch relevante informatie te horen krijgen over een gezonde leefstijl.

Doelstelling 4.2: In 2022 zijn meer mensen in staat om gezond te leven. Het percentage volwassenen met overgewicht wijkt dan niet meer dan 5 % af (in negatieve zin) van het stedelijk gemiddelde.

- **Activiteit 4.2.1: Inzet lokale media om een gezonde leefstijl te promoten**
Het is belangrijk dat bewoners voldoende kennis hebben over een gezonde leefstijl en dat ze het wijk aanbod op het gebied van gezond leven weten te vinden. Daarom geven we bewoners via lokale media informatie over het beweeg- en gezondheidsaanbod in de wijk.
- **Activiteit 4.2.2: Activiteitenkalender: inzicht in aanbod voorzieningen 55-plussers**
De voorzieningen voor 55-plussers maken we inzichtelijk met een activiteitenkalender: een papieren versie die wordt gepubliceerd en verspreid op verschillende plekken in de buurt zoals buurthuizen, de buurtwerkkamer, sporthallen, sportcentrum, verzorgingshuizen, woongroepen en clubhuizen. Dit gebeurt in samenwerking met POZO, VENZO en PBAZO.
- **Activiteit 4.2.3: Bewegactiviteiten voor 55-plussers**
Verschillende partijen en (bewoners)initiatieven organiseren laagdrempelige in de buurt. De activiteiten zijn gericht op het bevorderen van de gezondheid maar ook op het bestrijden van eenzaamheid: het brengt mensen met elkaar in contact en haalt ze daarmee uit hun isolement.
- **Activiteit 4.2.4: Behoeftescan sport- en beweegdeelname**
We voeren een scan uit naar de behoefte aan sport- en beweegactiviteiten en in hoeverre mensen daaraan willen deelnemen. Vervolgens ontwikkelen we sport- en beweegaanbod dat aansluit op de (veranderende) sportvraag voor de doelgroep(en) tussen de 18 en 55 jaar in Gaasperdam en Driemond.

Doelstelling 4.3: In 2022 hebben meer mensen een goede mentale gezondheid en wijkt het percentage bewoners dat zeer ernstig eenzaam is, niet meer dan 3% af van het stedelijk gemiddelde.

Het percentage eenzame mensen is hoog in Gaasperdam en Driemond (16% versus 13% gemiddeld in Amsterdam). De groep bewoners die zich sociaal uitgesloten voelt of geen regie over het eigen leven ervaart, is zelfs groter. Bij ouderen is vaker sprake van eenzaamheid dan bij andere leeftijdsgroepen. Bijvoorbeeld door verlies van een partner of door gezondheidsproblemen. De oorzaken van eenzaamheid komen dus niet zozeer door de leeftijd zelf, maar door achterliggende factoren. Zo zijn er ook andere groepen waar eenzaamheid voorkomt: jongeren, mantelzorgers, migranten, mensen met een licht verstandelijke beperking (LVB'ers) en LHBTI'ers. Verschillende stedelijke programma's voeren projecten uit speciaal voor deze groepen bewoners. Voor de ouderen organiseren we verschillende projecten vanuit de Wmo.

- **Activiteit 4.3.1: Verstevigen netwerken Gaasperdam en Driemond****
In 2019 zoeken wij middelen om met behulp van sleutelfiguren de verschillende (informele-, religieuze-, en vrouwen-) netwerken in Gaasperdam en Driemond te verstevigen. We verbinden verschillende netwerken aan elkaar om kennis en informatie effectief te kunnen delen. De netwerken kunnen zelf activiteiten bedenken, organiseren en uitvoeren.
- **Activiteit 4.3.2: Projecten voor volwassenen met een licht verstandelijke beperking (LVB)**
Er zijn in Gaasperdam twee projecten voor volwassenen met een LVB-indicatie. Een activerings- en eenzaamheidsbestrijdingsproject voor vrouwen. Vrouwen volgen diverse activiteiten waaraan zij behoefte hebben, zoals voorlichting over gezonde voeding en koken. Een dergelijk project zetten we in 2019 ook op voor (jonge) mannen met een LVB-indicatie, bij voorkeur vaders.
- **Activiteit 4.3.3: Interventies gericht op het tegengaan van eenzaamheid onder jongeren**
In 2018 is een onderzoek gestart naar de oorzaken van eenzaamheid onder jongeren in Gaasperdam en Driemond. Op basis van de uitkomsten ontwikkelen we in 2019 activiteiten om de eenzaamheid onder jongeren tegen te gaan.
- **Activiteit 4.3.4: Ontmoetingsactiviteiten voor senioren**
Gedurende 2019 intensiveren we de organisatie van het aantal ontmoetingsactiviteiten voor senioren. Denk aan dagbesteding in Wi Kontren en De Drecht, kerstlunch in World of Food, de Nostalgiedag op het Kwakoe Festival en dagbesteding in Wijkcentrum Kwakoe. Waar mogelijk is extra aandacht voor het omgaan met (partner)verlies.
- **Activiteit 4.3.5: Maatjesprojecten voor mensen met LVB en GGZ-cliënten**
Deze maatjesprojecten helpen mensen met LVB en mensen met psychische problemen in hun kracht te komen. Ze leren hoe ze kunnen omgaan met hun psychische beperking op zo'n manier dat ze een positiever zelfbeeld ontwikkelen en daardoor beter in staat zijn om betekenisvolle sociale relaties aan te gaan.
- **Activiteit 4.3.6: Campagne tegen stigmatisering' van psychische beperkingen**
We ontwikkelen een campagne om stigma's rond psychische beperkingen te verkleinen.

- **Activiteit 4.3.7: Welzijn op recept**

Welzijn op recept is een aanpak die mensen met psychosociale problemen ondersteunt bij het versterken van hun gezondheid en welzijn. De kern van de aanpak: een huisarts of welzijnscoach verwijst iemand met psychosociale klachten door naar een zogenaamd 'welzijnsarrangement' van MOvactor. Het kan bijvoorbeeld gaan om wekelijks sporten op recept, het verrichten van creatieve activiteiten, vrijwilligerswerk, of aanhaken bij een eetclub.

- **Activiteit 4.3.8: Interventies die eenzaamheid onder LHBTI'ers tegengaan**

Negatieve reacties op seksuele oriëntatie, genderidentiteit of genderexpressie of angst hiervoor, maken dat LHBTI's zich 'anders' voelen en daardoor niet zichzelf kunnen zijn. Het gevolg kan zijn dat zij zich eenzaam kunnen voelen in contacten. Ze zijn soms verstoten door familie of weggegaan omdat die het LHBTI-zijn niet accepteert. LHBTI'ers zijn vaker kinderloos en hebben minder vaak een partner. Hun netwerk is minder 'vanzelfsprekend' zoals in de familiesfeer. Als ze ouder worden en het vriendennetwerk afbrokkelt, is de kans op eenzaamheid groot. Uit meerdere gesprekken met LHBTI'ers uit Zuidoost blijkt dat ze sterke behoefte hebben aan een eigen ontmoetingsplek. In 2019 creëren we in Gaasperdam en Driemond zo'n ontmoetingsplek. Planvorming gebeurt in samenwerking met mensen uit de LHBTI-gemeenschap.

Doelstelling 4.4: In 2022 neemt het percentage kinderen (5-18 jaar) dat structureel sport en beweegt, al dan niet in clubverband, toe met 5%.

De resultaten van de nulmeting (2018) volgen nog, Sport en Bos berekenen die voor ons. Hierbij houden we de Sportdeelname-index aan. Sporten en bewegen is goed voor kinderen. Het verbetert hun conditie, gaat overgewicht tegen en geeft ze meer energie. Regelmatig bewegen heeft niet alleen lichamelijke voordelen, maar zorgt ook dat kinderen meer zelfvertrouwen en discipline krijgen, minder gevoelig zijn voor stress en depressie en zich beter kunnen concentreren op school. Daarnaast is het ook een leuke manier om in contact te komen met andere kinderen. De sportdeelname onder bewoners in Zuidoost is het laagst van de stad en de sportparticipatie in verenigingsverband blijft achter bij de rest van de Amsterdam. Voor sommige bewoners van Zuidoost is de weg naar een betaalbaar en passend sport- en beweegaanbod niet eenvoudig of haalbaar, bijvoorbeeld voor bewoners die moeten rondkomen van een laag inkomen. De (lokale) sportstimulering is gericht op het ondersteunen en faciliteren van sportaanbieders, de zorg voor een structureel en toegankelijk sport- en beweegaanbod samen met partners voor onder andere de jeugd en het benutten van de kracht van sport voor plezier en maatschappelijke doelen. De doelstelling en onderstaande activiteiten stellen het verbeteren van de sportinfrastructuur als randvoorwaarde.

- **Activiteit 4.4.1: Sport in de buurt**

We gaan sportbuurtwerkactiviteiten organiseren voor onder andere de jeugd bijvoorbeeld laagdrempelige sport- en spelactiviteiten in de buurt.

- **Activiteit 4.4.2: Sportstimulering in het onderwijs**

Op 16 basisscholen in Gaasperdam en Driemond worden diverse inspanningen gedaan om sport en bewegen bij kinderen te bevorderen. Zo organiseren de scholen in samenwerking met sportaanbieders onder meer promotielessen tijdens schooltijd, passend sport- en beweegaanbod en schoolsporttoernooien. In cluster Reigersbos (Tamboerijn en Mobiel) en cluster Holendrecht (Holendrechtsschool en Morgenster) komt een buurtsportcoach ter bevordering van de deelname aan naschools sport- en beweegaanbod, aan sport- en

beweegaanbod in de buurt en aan structureel sport- en beweegaanbod van sportaanbieders. Deze pilot is in 2018 is gestart en loopt in 2019 door. Ook wordt op het Ir. Lely Lyceum in Gaasperdam een sportstimuleringsprogramma (Topscore) uitgevoerd.

- **Activiteit 4.4.3: Sportaanbieders**
Sportverenigingen, private aanbieders, maatschappelijke organisaties en buurtorganisaties worden ondersteund bij het aanbieden van een passend sport- en beweegaanbod voor onder andere jeugd uit Gaasperdam en Driemond.
- **Activiteit 4.4.4: Excellente talentontwikkeling**
Naast het (sportstimulerings)aanbod in de buurt, in het onderwijs, bij de wijk sportvereniging en bij de sportaanbieders, bieden we excellente jongeren een talentondersteuningsprogramma aan.
- **Activiteit 4.4.5: Topsport**
We sluiten aan bij topsportevenementen die in Zuidoost en in Amsterdam worden georganiseerd. In het bijzonder sluiten we aan bij de 3x3 basketbalevenement '3x3 Masters' en het WK 3x3 dat in 2019 op het Museumplein wordt gehouden.
- **Activiteit 4.4.6: Jeugdfonds Sport extra onder de aandacht brengen**
We ondersteunen de sportaanbieders, basisscholen en het voortgezet onderwijs uit Gaasperdam en Driemond bij de promotie en we bieden begeleiding bij het aanvragen van Sportvergoeding Jeugd (Jeugdfonds Sport en stadspasregeling).

Prioriteit 5: In 2022 is er meer bewonersparticipatie en sociale cohesie

In het coalitieakkoord 2018-2022 *'Een nieuwe lente en een nieuw geluid'* staat onder andere dat er voor het gemeentebestuur van Amsterdam een belangrijke taak ligt om de relatie tussen burgers, ondernemers en overheid te verbeteren. Stadsdeel Zuidoost wil de bewoners, zelforganisaties en ondernemers in staat stellen om te participeren. Om dit te bereiken willen we bewoners, ondernemers en andere stakeholders uitnodigen om bewonersparticipatie te stimuleren en te vergroten. Dit uitvoeringsplan heeft een sterke link met het uitvoeringsplan Zorg.

Doelstelling 5.1: In 2020 is het aantal bezoekers aan buurthuis en buurtwerkkamer met 15% gestegen en is het aantal unieke bewoners, dat deelneemt aan bewonersbijeenkomsten, toegenomen met 25 % (nulmeting in 2018).

In Zuidoost zijn verschillende ruimtes waar we ontmoeting tussen bewoners willen faciliteren. Zo hebben we 2 buurthuizen, 1 buurtwerkkamer en voegen we met Cordaan een buurtkamer toe in Reigersbos. Tevens zijn er plannen om de oude brandweerkazerne te kopen om ook hier activiteiten voor bewoners te programmeren. Onder het motto 'ruimte voor iedereen' is de uitdaging om de programmering van deze ruimtes beter af te stemmen op de wensen van de bewoners.

- **Activiteit 5.1.1: Burgers meer betrekken bij programmering buurthuizen en of buurt(werk)kamers**
POZO, PBAZO, VENZO, Swazoom en het gebiedsteam trekken samen met bewoners op om de programmering van buurthuizen beter te laten aansluiten bij de vraag. Bijvoorbeeld door het instellen van een programmaraad, het faciliteren van de dialoog Buurthuizen 3.0 en te bespreken op welke manier professionals en bewoners het beste kunnen samenwerken. We zetten in op een groeimodel en organiseren 1 pilot in minimaal één van de ontmoetingscentra.
- **Activiteit 5.1.2: Activiteitenkalender: inzicht in aanbod van de buurthuizen en de buurtwerkkamer****
We gaan 2019 opzoek naar middelen om het aanbod inzichtelijk te maken via een activiteitenkalender: een papieren versie die elk kwartaal wordt gepubliceerd en verspreid op verschillende plekken in de buurt zoals buurthuizen, de buurtwerkkamer, sporthallen, sportcentrum, verzorgingshuizen, woongroepen en clubhuizen.
- **Activiteit 5.1.3: Ontmoeting faciliteren in ruimtes van derden waar bewoners gebruik van kunnen maken**
We stimuleren actief de gesprekken tussen bewoners en eigenaren van vastgoed (zoals corporaties en scholen) om hun gebouw ook open te zetten voor bewonersontmoetingen.

Doelstelling 5.2: Stimuleren van eigen kracht van bewoners en andere stakeholders. Als verbinder en partner sluiten we aan bij burgerinitiatieven om de vitaliteit van de samenleving te versterken. In 2022 ligt de inzet voor de buurt of stad boven het gemiddelde (28% versus 24%).

In Zuidoost zijn veel bewoners en andere stakeholders die met hun diverse initiatieven onze samenleving beter maken. Er zijn tal van fantastische voorbeelden. Om van deze kracht gebruik te maken, betrekken we de burgers meer dan voorheen bij het oplossen van leefbaarheidsvraagstukken. We stimuleren bewoners om bij te dragen aan een fijne, veilige en leefbare buurt. Dat doen we door burgerinitiatieven en partners die voor bewoners belangrijk zijn, beter zichtbaar te maken, ze met elkaar in gesprek te brengen en ze te laten meedenken over oplossingen. Op deze manier willen we het veiligheidsgevoel van bewoners vergroten.

- **Activiteit 5.2.1: De Glimlach van Zuidoost zichtbaar maken****
We gaan in 2019 op zoek naar middelen om De Glimlach van Zuidoost een project over democratisering mogelijk te maken. Er zijn vele mooie initiatieven in Gaasperdam en Driemond, maar kennen we ze allemaal? Hoe kunnen we deze initiatieven beter zichtbaar maken? Daarvoor gaan we in gesprek met de initiatiefnemers. Tevens gaan we op zoek naar manieren en instrumenten die de zichtbaarheid kunnen vergroten met als doel het koesteren en indien gewenst het vergroten ervan: de stralende glimlach van Zuidoost.
- **Activiteit 5.2.2: Projecten schoon en heel**
We faciliteren initiatieven die de burger (meer) laten meedenken en meer zeggenschap geven over hoe we als gemeente samen met bewoners de wijk schoon en heel kunnen houden. We richten ons op minimaal één pilotproject.

- **Activiteit 5.2.3: Gevoelskaart Reigersbos**
Samen met de bewoners maken we een gevoelskaart over Reigersbos. De gevoelskaart geeft de signalen, sferen, trends of ontwikkelingen weer op het gebied van leefbaarheid in de openbare ruimte in en om bepaalde woon-, school-, winkel- en overige complexen. Zo kunnen we beter bepalen wat we al doen en wat er nog (meer) nodig is.
- **Activiteit 5.2.4: Stimuleren bewonersinitiatieven**
In samenwerking met POZO, VENZO en PBAZO stimuleren we bewoners zelf initiatieven voor hun buurt te organiseren.
- **Activiteit 5.2.5: De Week van Gaasperdam en Driemond en de Buurtcamping**
Na een succesvolle 1e editie in 2018 faciliteren we ook dit jaar weer de Week van Gaasperdam en Driemond inclusief de Buurtcamping. De Buurtcamping is een 3-daags evenement waarbij burens kamperen in de wijk en valt samen met de Week van Gaasperdam en Driemond. We bieden een podium waarop bewoners en stakeholders kunnen schitteren. Het doel van deze week is met elkaar in verbinding staan en samen trots zijn op Gaasperdam en Driemond. Met elkaars talenten kennismaken en zorgen voor een bruisende week van de schoolvakantie. Kortom, een podium voor het gebied en haar bewoners.

Doelstelling 5.3: Bewoners zijn betrokken bij en oefenen invloed uit op de planvorming bij overheidsvraagstukken en projecten.

We gaan bewoners beter betrekken bij besluitvorming over beleid, een project of een activiteit. Ook wat betreft de uitvoering van de ruimtelijke ingrepen krijgen ze een stem (democratisering). We willen bewoners meer met elkaar in gesprek brengen en ze laten meedenken over oplossingen.

- **Activiteit 5.3.1: Ontwikkelbuurten Holendrecht en Reigersbos**
Amsterdam wil met het programma Ontwikkelbuurten een nieuwe stimulans geven aan de ontwikkeling van woonbuurten met een sociaaleconomische en fysieke achterstand.
- **Activiteit 5.3.2: Placemaking game**
De placemaking game is een manier om bewoners al in een vroeg stadium te betrekken bij de planvorming. Dat doen we al dan niet in samenwerking met Placemaking Plus+. In een placemaking game kijken bewoners, stakeholders en de gemeente samen naar kansen in het gebied die op korte termijn aangepakt kunnen worden.
- **Activiteit 5.3.3: Waardewandelingen**
Om bewoners en ondernemers mee te nemen in de verkenning van de ruimtelijke opgave, organiseren we waardewandelingen. Tijdens zo'n wandeling vragen we wat zij positief en negatief vinden aan de huidige situatie. Hierbij kunnen we ook informatiemarkten inrichten met sfeerbeelden van de nieuwe situatie. De input uit de waardewandelingen en de informatiemarkten gaat mee in de verkenning. Uitgangspunten hierbij zijn dat de aanpak samen met de buurt bepaald wordt.
- **Activiteit 5.3.4: Pilot buurtbudget**
In 2019 experimenteert de gemeente met een buurtbudget omdat bewoners net zulke goede, zo niet betere, ideeën hebben als de overheid zelf. Zoals eerder genoemd streeft de gemeente naar een organisatie die open staat voor maatschappelijke initiatieven. Het vergroten van de

deelname en de zeggenschap van bewoners vinden we belangrijk. Een onderdeel van het experiment is om een project in Gaasperdam en Driemond met een buurtbudget uit te voeren. Bewoners wijzen een project aan waarbij zij zelf de organisatiestructuur vormgeven. Zij definiëren het project door aan te sluiten bij de energie in de wijk rondom een maatschappelijk thema dat aansluit bij de gebiedsagenda.

- **Activiteit 5.3.5: Dialoog in de buurten over actuele thema's**
We organiseren dialoogsessies en workshops om bewoners een actievere rol te geven bij het vergroten van de leefbaarheid en veiligheid in de wijk.
- **Activiteit 5.3.6: Participatie in het kader van het programma Ontwikkelbuurten**
We huren Hoodlab in voor het stimuleren van bewonersparticipatie en voor het ophalen van input bij bewoners, ondernemers en andere partners over de sociale en fysieke opgaven in het gebied.
- **Activiteit 5.3.7: Toekomst Langerlust**
In 2019 onderzoekt de afdeling Vastgoed van de gemeente welke toekomstbestendige invulling boerderij Langerlust kan krijgen, waar mogelijk met behoud van functie voor horeca en maatschappelijke voorziening. Er volgt een participatietraject waarbij bewoners kunnen meedenken over de mogelijke invulling zodat ook de buurtfunctie van Langerlust behouden blijft.
- **Activiteit 5.3.8: Inrichting schoolplein Knotwilg**
In 2019 start de sloop en nieuwbouw van basisschool de Knotwilg in Gein. We ontwerpen het schoolplein samen met de buurtbewoners, ouders en de school. Het voornemen is een groen en grotendeels openbaar schoolplein te creëren met veel plekken waar kinderen 'ontdekkend' buiten kunnen spelen.

Doelstelling 5.4: We spannen ons extra in voor democratisering voor iedereen.

Hierbij hebben we extra aandacht voor:

- Empowerment: het aanspreken van de eigen kracht van kwetsbare bewoners en ze daarmee weerbaarder maken zodat ook zij mee kunnen doen.
- Het enthousiasmeren van bewoners die nog niet meedoen maar wel kunnen participeren.
- Goed luisteren naar actief participerende bewoners zonder bewoners op de achtergrond uit het oog te verliezen zodat democratisering van iedereen is en niet van een selectief gezelschap.

We streven naar een goed evenwicht tussen deze aandachtspunten. We zijn ons ervan bewust dat er in Gaasperdam en Driemond een groep bewoners is, die vaak onzichtbaar is of er moeite mee heeft zich te laten horen. Hierbij denken we aan kwetsbare bewoners die bijvoorbeeld de taal niet voldoende beheersen, in armoede leven of psychische problemen hebben.

- **Activiteit 5.4.1: Participatie jongeren in Gaasperdam**

In 2019 betrekken we jongeren en jong volwassenen bij de veiligheid en leefbaarheid in de buurt. Jongeren praten met elkaar, met andere bewoners, de politie en de gebiedsmakelaar over het (onbedoelde) effect van hun handelen en hun aanwezigheid op straat. De kracht hiervan is dat de oplossing binnen de groep zelf ontstaat. De jongerendialogen vinden anderszins op andere plaats in buurthuis Gein en Holendrecht.

- **Activiteit 5.4.2: Vergroten jeugdbetrokkenheid**

In 2019 komt er een kinderburgemeester om de jeugdbetrokkenheid te vergroten en kinderen spelenderwijs kennis te laten maken met democratische beginselen. Ook bieden we kennis aan over de normen en waarden en mogelijkheden voor inspraak, vaardigheden en houdingen om op school en in de samenleving actief mee te kunnen doen. Twee scholen in Gaasperdam en Driemond doen mee aan dit project.

- **Activiteit 5.4.3: Intensiveren Digitale Inclusie****

Door de toename van benodigde digitale applicaties bevinden veel mensen zich nog ver van meedoen aan maatschappelijk activiteiten. Zelfs actieve meepraters worden langzamerhand passieve deelnemers. Vooral volwassenen, ouderen en migranten die in armoede leven ervaren moeilijkheden door de digitalisering. Zij zijn vaak laagopgeleid en laaggeletterd en beschikken over weinig geld, tijd en goede voeding. Hierdoor zijn de meesten vaak nauwelijks in bezit van goede digitale apparatuur en hebben zij een beperkt 'doen-vermogen' om digitaal zelfredzaamheid te worden. Om de digitale kloof te dichten richten we ons extra op motivatie, bezit, vaardigheden en gebruik van digitale middelen. Naast de wil om ICT-toepassingen te gebruiken, moeten mensen ook toegang hebben tot de benodigde apparatuur, er naar behoren mee kunnen omgaan en dit dan ook daadwerkelijk doen. In 2019 gaan wij op zoek naar middelen om op wijkniveau bewoners lessen te laten nemen om zodoende in te kunnen stappen in het digitale tijdperk.

- **Activiteit 5.4.4: Digitale instrumenten: participeren 2.0**

Er zijn al tal van mogelijkheden en instrumenten om online te communiceren met de overheid. Zo is in 2018 De Stem van Zuidoost geïntroduceerd: een digitaal meeting point waar bewoners voorstellen voor hun buurt kunnen aanbieden. Daarnaast is een MORA-melding (melding over de openbare ruimte) ook via een app mogelijk gemaakt. En zo zijn er nog veel meer digitale instrumenten die nu al operationeel zijn, maar die meer bekendheid moeten krijgen. Dat gaan we doen via promotie en door bewoners en ondernemers uit te dagen om apps of programma's te ontwikkelen ten dienste van de bevolking.

- **Activiteit 5.4.5: Pop-up Gaasperdam en Driemond**

We organiseren pop-up-activiteiten om gesprekken te voeren over participatie met bewoners van Zuidoost die we anders misschien niet zo snel spreken. Ons doel: horen waar behoefte aan is en waar de interesse ligt op dit gebied. Tegelijkertijd informeren we bewoners over de mogelijkheden de bestaande participatiemogelijkheden.

Prioriteit 6: In 2022 is de omgeving duurzamer en is er meer oog voor (eigen) cultuur

Doelstelling 6.1: De overheid geeft het goede voorbeeld en zoekt samen met bewoners en partners actief naar manieren om de omgeving te verduurzamen.

- **Activiteit 6.1.1: Verduurzamen evenementen Gaasperplaspark**
In het Gaasperplaspark zijn jaarlijks meerdere grootschalige evenementen. Vanaf 2019 moeten de organisaties aan strikte duurzaamheidsregels voldoen. De organisaties krijgen regels over duurzaam afvalbeheer en hergebruik.
- **Activiteit 6.1.2: Aanleg duurzame stroomvoorziening Gaasperplaspark**
We gaan een duurzame stroomvoorziening aanleggen in het Gaasperplaspark. Daarmee behoren de dure diesel-aggregaten tot het verleden. Dat betekent dat we vanaf 2019 evenementen realiseren met een duurzaam karakter. Andere ondernemers in het park kunnen ook van dit stroompunt gebruik maken.
- **Activiteit 6.1.3: Symposium Sociale Verduurzaming**
Het College heeft duidelijke ambities geformuleerd voor duurzaamheid en energietransitie. Dat roept de vraag op hoe mensen met een laag inkomen kunnen profiteren van duurzaamheid en energietransitie. Daarom richten we ons ook op 'sociale verduurzaming': samen met de betrokken stakeholders formuleren we een gezamenlijke doelstelling en een plan van aanpak.

- **Activiteit 6.1.4: Verduurzamen van het huidig woningaanbod**
We inspireren en faciliteren woningcorporaties en vastgoedeigenaren om hun bestaande woningvoorraad te renoveren en beter te isoleren. Ook kijken we of we een verbindende rol kunnen spelen om het aantal zonnepanelen op corporatiedaken te vergoten.
- **Activiteit 6.1.5: Verduurzamen van de woonomgeving**
We bieden een podium aan bewoners en organisaties die zich willen inzetten voor een duurzame woonomgeving. Daarvoor organiseren we ontmoeting en verbinding.

Doelstelling 6.2: In 2022 is er meer interesse in de eigen en elkaars cultuur. Dan is het huidige creatieve - en kunst- en cultuuraanbod verbreed en vernieuwd en verrijkt het ons 'samen leven'.

Gaasperdam en Driemond is een kleurrijk gebied met uiteenlopend kunstzinnig talent. Met ruim 100 nationaliteiten zijn we uniek. We omarmen de 'couleur locale' en we vergroten onze krachten en kansen op het gebied van kunst en cultuur.

- **Activiteit 6.2.1: We bieden podia om kunst en cultuur zichtbaarder te maken****
Dit betreft het gebruik van ontmoetingsruimte en het faciliteren van initiatieven op het gebied van kunst en cultuur. Ook faciliteren we lokale kunstenaars bij kunstuitingen in ontmoetings- en de openbare ruimte. We organiseren contact tussen verschillende werelden, denk hierbij aan nieuw talent dat bestaande artiesten ontmoet en met elkaar in dialoog gaat. Wij zoeken in 2019 middelen om dit mogelijk te maken.
- **Activiteit 6.2.2: Transformatie brandweerkazerne Reigersbos**
We zijn in gesprek om de huidige brandweerkazerne Reigersbos te transformeren naar een culturele ontmoetingsplaats.
- **Activiteit 6.2.3: Onderzoek naar de realisatie van een culturele voorziening met stedelijke allure**
We onderzoeken de kansen en mogelijkheden om een culturele voorziening met stedelijke allure te realiseren op het voormalige florideterrein aan de Gaasperplas.
- **Activiteit 6.2.4: Placemaking**
In de ontwikkelbuurten vergroten we via placemaking het buurtgebonden kunst- en cultuuraanbod.
- **Activiteit 6.2.5: Communicatie via diverse kanalen**
Ook in onze communicatiestijlen sluiten we beter aan bij de culturele diversiteit van ons gebied. Naast het geschreven woord hebben we meer aandacht voor het gesproken en sluiten we aan bij de traditie van verhalen vertellen.

MEERJARENPROGRAMERING 2019-2022

Gaasperdam en Driemond

In dit hoofdstuk worden de activiteiten genoemd uit het gebiedsplan 2019 die niet gedekt zijn. Dit zijn activiteiten die vanuit het gebied zeer wenselijk zijn maar waar in de begroting 2019 qua budget en/of capaciteit nog geen ruimte voor was. We streven ernaar om de activiteiten met het meerjarenperspectief vanaf 2019 en verder uit te voeren. De activiteiten zijn in het gebiedsplan gemarkeerd met een ** achter de titel van de activiteit.

Prioriteit 1: Verbeteren ontwikkelingskansen jeugd

Doelstelling 1: In 2022 maakt 10 % van de jeugd in Gaasperdam en Driemond (4-18 jr.) gebruik van voorzieningen die erop gericht zijn om hun weerbaarheid te vergroten

- **Activiteit 1.1.1: Uitvoeren nulmeting naar deelname van 6-18 jarigen aan activiteiten die hun identiteit versterken en hun weerbaarheid vergroten ****
In 2019 verrichten we een nulmeting: hoeveel kinderen uit Gaasperdam en Driemond doen mee aan dit soort activiteiten? Op basis hiervan kunnen we het percentage in de doelstelling mogelijk bijstellen.
- **Activiteit 1.1.2: Identiteit versterken: '#IDchallenge'****
De #IDchallenge** is een uitdaging die jongeren van 12-18 jaar helpt om hun (eigen) ID (identiteit) te ontdekken, te verkennen en op te eisen door op sociale media diverse *positive power* uitdagingen te delen. Het doel van de #IDchallenge** is ontdekken waar je vandaan komt, je ervaringen te delen met anderen, respect te hebben voor andere culturen en te leren van elkaar. Het ontwikkelen van je ID draagt tevens bij aan een positief zelfbeeld en maakt de jeugdige weerbaarder. Jeugdigen worden zo in hun kracht gezet of gehouden. Weten wie je bent en waar je voor staat helpt je bij het maken van bewuste keuzes over waar je naartoe wilt. De uitdagingen worden verzameld en ingezet voor educatieve doeleinden. Ouders, kinderen en leerkrachten staan hierbij centraal.

Prioriteit 1: Verbeteren ontwikkelingskansen jeugd.

Doelstelling 1.2: In 2022 zijn de percentages voor voortgezet onderwijs-adviezen met 8% gestegen met als doel in 2028 op het stedelijk gemiddelde te zitten

- **Activiteit 1.2.3: Bordspel 'Leren is leuk!' **⁵**
Dit bordspel geeft ouders handvatten bij de begeleiding van hun kinderen om ze de volgende stap te laten maken in hun ontwikkeling.

---

⁵ Deze vindt u terug in de meerjarenbegroting.

- **Activiteit 1.3.5: Ieder kind centraal ****

Wij zoeken middelen om tien kinderen uit kwetsbare gezinnen ondersteuning en begeleiding te bieden op het gebied van talentontwikkeling, gezondheidsbevordering en empowerment. Het doel is om deze kinderen minder kwetsbaar te maken. Dit project is een samenwerking met de GGD die de gezinnen begeleidt waardoor een gezin een stevige basis wordt voor het kind.

Doelstelling 1.4: In 2022 is het aantal jongeren in de Top600/400 met 5% verlaagd, is het aantal jongeren in detentie met 5 % afgenomen en zakt het percentage jeugdige verdachten verder naar het stedelijke gemiddelde

- **Activiteit 1.4.5: 'Instalent' Co-creatie ****

Instalent helpt risicojongeren door hen een alternatief te bieden en daarmee de aantrekkingskracht van het criminele pad te verminderen. Dit gebeurt door rolmodellen in te zetten bij het ontwikkelen van eigen talenten. De rolmodellen zijn bewoners met een crimineel verleden die een opleiding krijgen en daarna in een programma risicojongeren helpen om een andere keuze te maken. De focus ligt op het omdraaien van 'criminele talenten' (plannen en organiseren, IT-kennis, handel, leidinggeven) zodat ze die positief kunnen inzetten in een betaalde baan.

Prioriteit 2: in 2022 is de armoede verminderd

Doelstelling 2.1: In 2022 is het aantal werklozen in Holendrecht West, Reigersbos en Gein verminderd met 4%

- **Activiteit 2.1.6: 'Tabootelling': taboe rond armoede verlagen **** Door schaamte en schuldgevoel wachten bewoners vaak met hulp zoeken. Dit kan hun situatie verergeren. Mensen kunnen in een neerwaartse spiraal terecht komen waardoor ze minder tot weinig gemotiveerd zijn om werk te zoeken, terwijl betaald werk ze juist uit de financiële ellende kan halen. Tabootelling helpt mensen met schulden om het taboe op armoede te doorbreken en te bespreken. Dat gebeurt via een 'open podium', een laagdrempelige bijeenkomst. In 2019 zoeken middelen om in Gaasperdam en Driemond minimaal een 'open podium' te laten plaatsvinden dat zich richt op zowel burgers als op ondernemers.
- **Activiteit 2.1.12: Van vrijwilligerswerk naar werk** (een activiteit van VENZO)** Met organisaties zoals VENZO mensen stimuleren om via vrijwilligerswerk handvatten te bieden om makkelijker de overstap te maken naar regulier werk.

Doelstelling 2.3: Stimuleren lokaal ondernemerschap om de economische zelfstandigheid van ondernemers en zzp'ers te vergroten

- **Activiteit 2.3.1: Ondersteuning ondernemers in wijk**** Wij zoeken in 2019 middelen om in samenwerking met Ondernemersplatform ZO minimaal twee workshops in de wijk te organiseren voor ondernemers. Ook komt er een

ondernemersspreekuur waar ondernemers terecht kunnen met vragen over ondernemerschap. In samenwerking met het ondernemersplatform worden er ook diverse netwerkbijeenkomsten georganiseerd.

Prioriteit 3: In 2022 is het woonklimaat verbeterd.

Doelstelling 3.1: Investerings in de openbare ruimte. We letten op schoon, heel, bereikbaarheid en verkeersveilig

- **Activiteit 3.1.8: Onderzoek naar mogelijkheden voor een pierenbad****
In Gaasperdam en Driemond is geen pierenbadje en dat is wel een waardevolle toevoeging in de openbare ruimte. In 2019 gaan we gericht op zoek naar een mogelijke locatie en financiering voor deze wens van de buurt.

Prioriteit 3: In 2022 is het woonklimaat verbeterd.

Doelstelling 3.2: Een gastvrij Gaasperdam en Driemond voor iedereen

- **Activiteit 3.2.7: We vergroten bewustwording bij jongeren over het kopen van een woning (en het traject vooraf)****
Hoewel de voorraad aan studenten- en jongerenwoningen voldoende is, krijgen we nog steeds vaak signalen dat jongeren uit Zuidoost moeite hebben met het vinden van een woning. Een van de oorzaken voor dit probleem is dat veel jongeren uit Zuidoost niet bekend zijn met het reilen en zeilen van het kopen van een woning, vaak omdat ze dit niet van huis uit hebben meegekregen. In 2019 werken we aan het vergroten van de bewustwording via korte informatiefilmpjes. In 2019 gaan wij opzoek naar middelen om een campagne uit te voeren met rolmodellen uit de gemeenschap die wél een woning hebben gekocht en anderen laten zien dat het kan.

Doelstelling 3.4: In 2022 is de buurttevredenheid in Holendrecht en Reigersbos gelijk aan het stedelijke gemiddelde

- **Activiteit 3.4.3: Buurttevredenheidspeiling in 2019****
POZO, PBAZO en VENZO houden 3 keer per jaar een buurttevredenheidsonderzoek onder de bewoners. Op basis van de uitkomsten zorgen bewoners en partners in een participatietraject voor maatwerk en adviezen aan het stadsdeel ten behoeve van de buurt. Het bureau voor onderzoek en statistiek (OIS) levert jaarlijks buurttevredenheidscijfers en het gebiedsteam van Gaasperdam en Driemond wil samen met bewoners en partners een gezamenlijk methodiek ontwikkelen om het verhaal de cijfers te vinden.

Prioriteit 4: In 2022 is de fysieke en mentale gezondheid van bewoners verbeterd.

Doelstelling 4.3: In 2022 hebben meer mensen een goede mentale gezondheid en wijkt het percentage bewoners dat zeer ernstig eenzaam is, niet meer dan 3% af van het stedelijk gemiddelde

- **Activiteit 4.3.1: Verstevigen netwerken Gaasperdam en Driemond****
In 2019 zoeken wij middelen om met behulp van sleutelfiguren de verschillende (informele-, religieuze-, en vrouwen-) netwerken in Gaasperdam en Driemond te verstevigen. We verbinden verschillende netwerken aan elkaar om kennis en informatie effectief te kunnen delen. De netwerken kunnen zelf activiteiten bedenken, organiseren en uitvoeren.

Prioriteit 5: In 2022 is er meer bewonersparticipatie en sociale cohesie

Doelstelling 5.1: In 2020 is het aantal bezoekers aan buurthuis en buurtwerkkamer met 15% gestegen en is het aantal unieke bewoners, dat deelneemt aan bewonersbijeenkomsten, toegenomen met 25 % (nulmeting in 2018)

- **Activiteit 5.1.2: Activiteitenkalender: inzicht in aanbod van de buurthuizen en de buurtwerkkamer****
We gaan 2019 opzoek naar middelen om het aanbod inzichtelijk te maken via een activiteitenkalender: een papieren versie die elk kwartaal wordt gepubliceerd en verspreid op verschillende plekken in de buurt zoals buurthuizen, de buurtwerkkamer, sporthallen, sportcentrum, verzorgingshuizen, woongroepen en clubhuizen.

Doelstelling 5.2: Stimuleren van eigen kracht van bewoners en andere stakeholders. Als verbinder en partner sluiten we aan bij burgerinitiatieven om de vitaliteit van de samenleving te versterken. In 2022 ligt de inzet voor de buurt of stad boven het gemiddelde (28% versus 24%).

- **Activiteit 5.2.1: De Glimlach van Zuidoost zichtbaar maken****
We gaan in 2019 opzoek naar middelen om De Glimlach van Zuidoost een project over democratisering mogelijk te maken. Er zijn vele mooie initiatieven in de wijken van Gaasperdam en Driemond, maar kennen we ze allemaal? Hoe kunnen we deze initiatieven beter zichtbaar maken? Daarvoor gaan we in gesprek met de initiatiefnemers. Tevens gaan we op zoek naar manieren en instrumenten die de zichtbaarheid kunnen vergroten met als doel het koesteren en indien gewenst het vergroten ervan, wat zich uit in een stralende glimlach van Zuidoost.

Doelstelling 5.4: We spannen ons extra in voor democratisering voor iedereen

▪ **Activiteit 5.4.3: Intensiveren Digitale Inclusie****

Door de toename van benodigde digitale applicaties bevinden veel mensen zich nog ver van meedoen aan maatschappelijk activiteiten. Zelfs actieve meepraters worden langzamerhand passieve deelnemers. Vooral volwassenen, ouderen en migranten die in armoede leven ervaren moeilijkheden door de digitalisering. Deze groepen zijn vaak laagopgeleid en laaggeletterd en beschikken over weinig geld, tijd en goede voeding. Hierdoor zijn de meesten vaak nauwelijks in bezit van goede digitale apparatuur en hebben zij een beperkt 'doen-vermogen' om digitaal zelfredzaamheid te worden. Om de digitale kloof te dichten richten we ons extra op: motivatie, bezit, vaardigheden en gebruik. Naast de wil om ICT-toepassingen te gebruiken, moeten mensen ook toegang hebben tot de benodigde apparatuur, ernaar behoren mee kunnen omgaan en dit vervolgens ook daadwerkelijk doen. In 2019 gaan wij opzoek naar middelen om op wijkniveau bewoners lessen te laten nemen om zodoende in te kunnen stappen in het digitale tijdperk.

Prioriteit 6: In 2022 is de omgeving duurzamer en is er meer oog voor (eigen) cultuur

Doelstelling 6.2: In 2022 is er meer interesse in de eigen en elkaars cultuur. Dan is het huidige creatieve - en kunst- en cultuuraanbod verbreed en vernieuwd en verrijkt het ons 'samen leven'.

▪ **Activiteit 6.2.1: We bieden podia om kunst en cultuur zichtbaarder te maken****

Dit betreft het gebruik van ontmoetingsruimte en het faciliteren van initiatieven op het gebied van kunst en cultuur. Ook faciliteren we lokale kunstenaars bij kunstuitingen in ontmoetings- en de openbare ruimte. We organiseren contact tussen verschillende werelden, denk hierbij aan nieuw talent dat bestaande artiesten ontmoet en met elkaar in dialoog gaat. Wij zoeken in 2019 middelen om dit mogelijk te maken.

Colofon: dit is een uitgave van de gemeente Amsterdam stadsdeel Zuidoost. De foto's zijn van de gemeente Amsterdam en Paco Núñez. Januari 2019.